

FÖRSLAG

TILL

L A G A R

ANGÅENDE

**BANKBOLAG MED SOLIDARISK ANSVARIGHET
FÖR DELEGARNE**

SAMT ANGÅENDE

BANKAKTIEBOLAG

M. M.

AFGIFNA DEN 4 FEBRUARI 1902

AF

DEN ENLIGT NÅDIGT BESLUT DEN 18 OKTOBER 1901
FÖRORDNADE KOMITÉ

Till KONUNGEN.

Enligt nådigt beslut den 18 sistlidne oktober har Eders Kongl. Maj:t funnit godt uppdraga åt en komité att afgifva yttrande och förslag beträffande vissa frågor rörande den för enskilda bankinrättningar

gällande lagstiftning; och har Eders Kongl. Maj:t förordnat under-tecknade att såsom ordförande och ledamöter utgöra denna komité.

Komitén, som sammanträdde första gången den 31 sistlidne oktober, har till sin sekreterare antagit t. f. kanslisekreteraren, vice härads-höfdingen Sven Köhler.

För att tagas i öfvervägande vid afgifvande af komiténs be-tänkande har genom nådig remiss den 1 sistlidne november till komitén öfverlemnats en till Eders Kongl. Maj:t stäld skrift, deri de enskilda bankernas syndikat gjort underdånig framställning om meddelande af lagbestämmelser i syfte att de enskilda bankerna äfven framgent finge utöfva sin verksamhet under sådan solidarisk ansvarighet, som nu åläge dylik banks delegare.

Vidare har till komitén öfverlemnats en till Eders Kongl. Maj:t ingifven skrift, deri den af representanter för ett flertal af rikets spar-banker bildade sparbanksföreningen i underdånighet hemställt om åtgärders vidtagande till inskränkande af den utaf vissa andra penninge-inrättningar än sparbanker bedrifna sparkasserörelse; och har komitén genom nådig remiss sistnämnda dag fått sig anbefaldt att i anledning af berörda framställning inkomma med det yttrande och det förslag, hvartill samma framställning kunde föranleda.

Med tillkännagifvande att komitén framdeles afgifver särskildt utlåtande öfver sistberörda framställning, får komitén härmed, till full-görande af det nådiga uppdraget i öfrigt, i underdånighet öfverlemna förslag till

- 1) Lag angående bankbolag med solidarisk ansvarighet för delegarne,
  - 2) Lag angående bankaktiebolag,
  - 3) Lag angående industriförlagsbanker samt
  - 4) Lag angående bankbolags med solidarisk ansvarighet för del-egarne, bankaktiebolags och sparbanks konkurs
- äfvensom motiv till dessa förslag.

Till sist anser sig komitén böra påpeka, att de af komitén afgifna lagförslag förutsätta vissa redaktionella ändringar i en del författningar, såsom lagen angående handelsregister, firma och prokura (8 §) samt lagen om handelsbolag och enkla bolag (55 §) äfvensom — till följd af det i 10 § af förstnämnda lagförslag intagna förbud för enskild man eller annan enskild penningeinträttning än bolag, hvarom i samma lagförslag förmäles, samt sparbank och bankaktiebolag att i firman använda ordet bank — lagen angående tillsyn å vissa s. k. folkbanker och med folkbanker jämförliga penningeinträttningar (rubriken och 1 §) samt gällande stämpelförordning (8 §).

Underdånigst

H. WIKBLAD.

ROB. BENCKERT.

BERNDT HASSELROT.

CARL HERSLOW.

K. LANGENSKIÖLD.

Sven Köhler.

Stockholm den 4 februari 1902.

LAGFÖRSLAG.

Förslag

till

L a g

angående bankbolag med solidarisk ansvarighet för delegarne.

1 Kap.

Om bankbolags bildande och om dess fonder.

1 §.

De, som, i ändamål att drifva bankrörelse, vilja stifta bolag med solidarisk ansvarighet för delegarne och som åstunda att försäkra sig om tillgodonjutande af de rättigheter, denna lag medgifver, skola uppätta fullständig bolagsordning samt derå söka Konungens stadfästelse.

Stiftarne skola vara svenska medborgare och till antalet minst tio.

Konungen pröfvar bolagsordningens öfverensstämmelse med denna lag samt lag och författningar i öfrigt, så ock om och i hvad mån derutöfver, med hänsyn till vidden och beskaffenheten af bolagets rörelse, särskilda bestämmelser må erfordras.

Stadfästes bolagsordningen, meddelar Konungen tillåtelse till bankrörelsens drifvande (oktroj) under en tid af högst tio år och derutöfver intill slutet af då löpande kalenderår.

Bankbolag skall, på sätt nedan sägs, registreras.

2 §.

Sedan oktroj meddelats ege stiftarne utfärda inbjudning till teckning af lotter i grundfonden. Utan sådan inbjudning må bankbolag ej bildas.

Inbjudningen, som skall egenhändigt underskrifvas af stiftarne samt vara åtföljd af styrkt afskrift af Konungens beslut om stadfästelse af bolagsordningen, skall innehålla bestämmelse ej mindre om den tid, ej öfverstigande sex månader från det stadfästelsen meddelats, inom hvilken sammanträde med tecknarne för pröfning af frågan om bolagets bildande skall hållas, än äfven om den grund, efter hvilken i händelse af öfverteckning de utbudna lotterna skola bland tecknarne fördelas.

Teckning vare ogiltig, der den ej göres å sådan inbjudning, som ofvan i denna § sägs.

3 §.

Har stiftare förbehållit sig särskild förmån eller rättighet, vare det förbehåll mot bolaget utan verkan, der det ej finnes i inbjudningen fullständigt angifvet.

4 §.

Stiftarne åligge att i den ordning, som skall gälla om kallelse till ordinarie bolagsstämma, för pröfning af frågan om bolagets bildande utlysa sammanträde att hållas inom den i inbjudningen bestämda tid. Har ej sammanträde inom sagda tid hållits, vare teckningen icke vidare bindande.

5 §.

Styrkes vid sammanträde, som i 4 § omförmäles, genom behöriga teckningslistor, att grundfonden är, enligt inbjudningens innehåll, fulltecknad och att tecknarne, stiftarne inräknade, utgöra minst det antal, som i 8 § sägs, skall, sedan i händelse af öfverteckning lotterna blifvit mellan tecknarne fördelade och öfverskjutande teckning förklarats förfallen, till afgörande företagas, huruvida bolaget skall komma till stånd; dock må de fleste af de närvarande kunna besluta, att med frågans afgörande skall anstå till fortsatt sammanträde inom en månad derefter.

Besluta de närvarande enhälligt, att bolaget skall komma till stånd, eller finnes vid omröstning de fleste röstande hafva förenat sig härom och utgöra desse minst en fjerdedel af hela antalet tecknare, stiftarne inräknade, med ett sammanlagdt delaktighetsbelopp af minst en fjerdedel af hela grundfonden, skall bolaget anses bildadt; i annat fall vare frågan om bolagets bildande förfallen.

Stiftare, som, efter ty i 3 § sägs, förbehållit sig särskild förmån eller rättighet, ege ej deltaga i omröstning, hvarom i denna § förmäles, ej heller skall sådan stiftare eller det af honom öfvertagna delaktighetsbelopp vid omröstningen tagas i beräkning.

6 §.

Vid det sammanträde, der beslut om bolagets bildande fattas, skall ock val af styrelse och revisorer ske.

7 §.

Bankbolags grundfond skall utgöra minst en million kronor; dock att, der de i bolagsordningen meddelade närmare bestämmelser angående bolagets rörelsegrenar och villkoren därför uppenbarligen gifva vid handen, att bolaget icke har till ändamål att drifva bankrörelse i större omfattning, utan blott att tillgodose den mindre omsättningen å viss ort, grundfonden må, om Konungen gifver dertill lof, bestämmas till lägre belopp, dock ej understigande två hundra tusen kronor.

8 §.

Bankbolag skall bestå af minst trettio delegare med den ansvarighet, som här nedan sägs. De skola vara svenske medborgare. Dessa bolagsmän, hvilka kallas hufvudlottegare, skola insätta bolagets grundfond. De svare, under iakttagande af hvad i 9 § sägs, en för alla och alla för en, för uppfyllandet af alla bolagets förbindelser.

9 §.

Den ansvarighet för bolagets förbindelser, hvilken åligger hufvudlottegare utöfver hans andel i grundfonden, må ej, utom i de fall, hvarom i denna lag särskildt stadgas, af bolagets borgenärer göras gällande i annan ordning än som i författning rörande bankbolags konkurs föreskrifves.

10 §.

I firma för bankbolag, hvars grundfond ej understiger en million kronor, skola ingå orden enskild bank. Sådan firma må ej af annan begagnas.

Understiger bankbolags grundfond en million kronor, skall bolagets firma innehålla ordet folkbank.

Ej må enskild man eller annan enskild penningeinrättning än bolag, hvarom i denna lag förmäles, samt sparbank och bankaktiebolag i sin firma använda ordet bank.

Bankbolags firma skall tydligt skilja sig från annan förut i laga ordning registrerad, ännu bestående firma, så ock från benämning å utländsk bankinrättning, som är allmänt känd här i riket.

11 §.

Grundfonden skall fördelas i lotter å lika belopp.

Hvad på grund af teckning af lott skall inbetalas må ej bestämmas till lägre belopp än det, hvarå lotten skall lyda.

Banklott vare mot bolaget odelbar.

Skall grundfonden kunna, utan ändring i bolagsordningen, bestämmas till lägre eller högre belopp, må lägsta beloppet (minimikapitalet) ej utgöra mindre än hälften af högsta beloppet (maximikapitalet).

12 §.

Å lotterna skola utfärdas bref angifvande ordningsnummer å den eller de lotter, hvarå de lyda. Lottbref skall ställas till viss man.

13 §.

Af grundfonden skola inbetalas minst tjugu procent, innan bankbolag öppnar sin rörelse, ytterligare minst tjugu procent inom tre månader och återstoden inom ett år från öppnandet af bolagets rörelse.

Innan bolaget registrerats och grundfonden blifvit till fullo inbetald, må lottbref ej utgifvas.

14 §.

Har tecknare af hufvudlott ej vid bolagets bildande erlagt full betalning, vare han skyldig aflemna af fullgod pant åtföljd förbindelse att inbetala oguldna beloppet i enlighet med hvad i 13 § stadgas.

15 §.

Uraktlåter någon att i rätt tid fullgöra inbetalning å hufvudlott, vare skyldig att gälda ränta efter sex för hundra om året från förfallodagen.

Varder, innan pant, hvarom i 14 § förmäles, blifvit aflemnad, inbetalning ej verkställd i rätt tid eller försummar någon att aflemna sådan pant, ege styrelsen, der ej rättelse sker inom en månad efter anmaning, förklara rätten till delaktighet i bolaget förverkad. Lag samma vare, der senare inbetalning ej fullgöres i rätt tid och aflemnad pant ej förslår till inbetalningens gäldande.

Underrättelse om tiden för inbetalning, äfvensom anmaning, hvarom ofvan är sagdt, må anses vara gifven, när den blifvit kungjord i den ordning, som för kungörande af kallelse till ordinarie bolagsstämma skall gälla, så ock, der lottecknarens adress för styrelsen uppgifvits, till honom i rekommenderadt bref blifvit försänd.

Då rätt till delaktighet i bolaget förverkats, kan hvad å lott redan inbetalts ej återfordras.

16 §.

Ökning af grundfonden medelst ny teckning må ej ske, innan förutvarande grundfond blifvit till fullo inbetald. Beslut om sådan ökning må ej bringas till verkställighet, innan det blifvit registrerad.

Lottbref må ej utgifvas, innan full betalning erlagts för den eller de lotter, hvarå brefvet lyder.

Den för inbetalning af de nya lotterna bestämda tid må ej öfverstiga ett år från det beslutet registrerades.

17 §.

Hvad om påföljd för uraktlåtenhet att verkställa inbetalning å tecknad lott, så ock rörande anmaning att sådan inbetalning fullgöra finnes

i 15 § stadgadt skall ega motsvarande tillämpning vid ny teckning, som i 16 § sägs.

18 §.

Hufvudlottegarer stående öppet att med sig förena kommanditlottegarer. Sådan lottegarer är icke för bolagets förbindelser ansvarig med mera än han i bolaget insatt eller åtagit sig insätta. Ej må kommanditlottegarer i bolaget inrymmas för större belopp än som motsvarar hälften af grundfonden. Det af kommanditlottegarer tillskjutna belopp häftar lika med grundfonden för bolagets samtliga förbindelser.

Kommanditlottegarer må ej deltaga i andra beslut å bolagsstämma än val af revisorer. Till revisor må kommanditlottegarer kunna utses.

19 §.

En hvar hufvudlottegarer skall till förvaring hos bolaget öfverlemna en egenhändigt undertecknad och af två personer bevittnad handling, innefattande uppgift å de lotter, han i bolaget eger. Innan sådan handling afgifvits, må han icke från bolaget uppbära utdelning eller utöfva annan bolagsman tillkommande rättighet.

20 §.

Hufvudlottegarer eller hans sterbhusdelegarer vare ej berättigade att under oktrojtiden från bolaget afgå, med mindre bolaget dertill samtycker.

Kommanditlottegarer må sina lotter å annan öfverlåta efter anmälan hos bolagets styrelse och under iakttagande i öfrigt af de föreskrifter, bolaget i sådant afseende må meddela.

21 §.

Har genom köp, arf eller på annat sätt förändring i eganderätten till hufvudlott skett, må den nye egaren, sedan han aflemnat sådan handling, som 19 § omförmäler, väl, der han jemlikt 8 § kan såsom bolagsman antagas, utan hinder deraf att öfverlåtelsen icke blifvit af bolaget godkänd, lyfta den utdelning, som faller å lotten, äfvensom hvad å densamma belöper vid bolagets liquidation, men i öfrigt ege

han icke utöfva någon bolagsman tillkommande rättighet, förrän godkännande af öfverlåtelsen skett.

Bolagets rätt att pröfva öfverlåtelse må, med de undantag, hvarom i 3 mom. förmåles, å ordinarie bolagsstämma för tiden till nästa ordinarie bolagsstämma öfverlätas på styrelsen. Till sammanträde, då sådan fråga skall förekomma, böra styrelsens samtliga ledamöter kallas; skolande kallelsen innehålla uppgift, att så beskaffad fråga vid sammanträdet kommer under pröfning. Godkännes ej öfverlåtelsen enhälligt af de vid sammanträdet närvarande styrelseledamöterna, hänskjutes frågan till ordinarie bolagsstämmas afgörande. Öfverlåtelser, som styrelsen godkänt, skola vid näst derefter inträffande ordinarie bolagsstämma anmälas.

Vill hufvudlottegarare öfverlåta sin sista lott eller vill ledamot af styrelsen öfverlåta någon af de hufvudlotter, han innehade, då han senast utsågs till styrelseledamot, må sådan öfverlåtelse pröfvas endast af ordinarie bolagsstämma.

22 §.

Å bankbolags hufvudkontor skall genom styrelsens försorg hållas en särskild bok, i hvilken samtliga såväl hufvudlottegarare som kommanditlottegarare skola inregistreras och anteckning göras om de lotter, en hvar innehar.

I registerboken skola alla vederbörligen godkända förändringar i eganderätten till lotter genast antecknas.

En hvar, som sådant önskar, stånde fritt att å de tider, banken hålles för allmänheten öppen, af registerboken taga kännedom äfvensom att, mot afgift, erhålla till riktigheten af vederbörande tjänsteman bestyrkt utdrag derur.

23 §.

Inbetald grundfond och den genom tillskott af kommanditlottegarare bildade särskilda fond må ej, så länge bankrörelsen fortfar, minskas genom utdelning eller annan återbetalning till lottegarne.

24 §.

Af bankbolags behållna årliga vinst skola minst femton procent afsättas för bildande af en reservfond. Sedan reservfonden uppgått till femtio procent af bolagets grundfond, må vidare afsättning till reserv-

fonden kunna upphöra; nedgår den under detta belopp, skall afsättning dertill å nyo vidtaga.

Till reservfonden skall alltid läggas hvad vid teckning kan för lotterna betingas utöfver det belopp, hvarå de lyda, så ock, der rätt till delaktighet i bolaget förverkats, hvad som blifvit å lotten inbetaldt.

Reservfonden må endast användas till betäckande af den förlust, som å bolagets rörelse i dess helhet uppstått och som icke kan ersättas af andra befintliga, till framtida förfogande afsatta medel.

25 §.

Varder, under det bankbolag fortsätter sin rörelse, utdelning beslutad och verkstald, ändå att, enligt senast upprättade behörigen reviderade bokslut, tillgång dertill icke kan beredas utan åsidosättande af de i 23 och 24 §§ angående bolagets fonder meddelade bestämmelser, vare de delegare, som uppburit sådan utdelning, skyldige att återbära densamma; och ansvare derjemte de, som deltagit i beslutet, en för alla och alla för en, efter allmän lag, för den brist, som vid återbäringen kan uppkomma.

26 §.

Innan bankbolag blifvit registrerad, kan det ej förvärfva rättigheter eller ikläda sig skyldigheter, ej heller inför domstol eller annan myndighet söka, kära eller svara.

Ingås förbindelse å bolagets vägnar, innan det blifvit registrerad, vare de, som ingått förbindelsen, ansvarige därför, en för alla och alla för en, efter allmän lag.

II Kap.

Om rörelsen.

27 §.

Bankbolag må ej drifva handel med annat än guld och silfver, in- och utrikes vexlar samt räntebärande papper.

Bankbolag vare dock oförhindradt förvärfva för bankens inrymande afsedd fastighet jemte behöfliga inventarier. För bankbolags

fordran pantsatt eller utmätt, fast eller lös egendom, som försäljes å auktion, må bolaget jemväl ega att, till skyddande af sin fordran, inropa, med skyldighet att egendomen åter afyttra, så snart det kan ske utan förlust.

Bankbolag må ej såsom pant mottaga egna lottbref eller andra bankbolags hufvudlottbref.

28 §.

Bankbolag må ej utfärda tryckta eller graverade, till viss man eller order, eller till innehafvaren ställda förbindelser.

29 §.

Varda penningar hos bankbolag insatta att viss tid der innestå, mot eller utan ränta, skall bevis, som bolaget derom utfärdar, ställas till viss man och innehålla, att öfverlåtelse må ske endast till viss man samt att öfverlåtelsen bör till nye egarens säkerhet hos bolaget anmälas.

Å medel, som på så kallad sparkasseräkning eller dermed likartad räkning insätts, må icke godtgöras ränta för högre belopp än tretusen kronor af en insättares tillgodohafvande. Ej heller må bankbolag ikläda sig skyldighet att annorledes än viss tid, minst en vecka, efter uppsägning återbetala å sådan räkning insatta medel; styrelsen dock öppet lemnadt att, då sådant pröfvas utan olägenhet kunna ske, i särskilda fall medgifva utbetalning utan afvaktan på uppsägningstidens utgång.

III Kap.

Om förvaltning och styrelse samt om bolagsstämma och revision.

30 §.

Hufvudlottedgarne skola inom sig utse styrelse att företräda bolaget. Styrelsens ledamöter skola vara minst fem. Styrelseledamot må, ändå att den tid, för hvilken han blifvit vald, ej gått till ända, kunna genom beslut å bolagsstämma från uppdraget skiljas.

31 §.

Skriftlig afhandling, som för bankbolag ingås, skall undertecknas å dess vägnar och med utsättande af dess firma. Vid firmateckning skola de, som äro berättigade att teckna firman, jemväl underskrifva sina namn.

Firman skall, der ej annorlunda blifvit bestämdt, tecknas af styrelsens alla ledamöter gemensamt.

Är afhandling, som för bolaget ingås, ej behörigen underskrifven å dess vägnar, svare de, som afhandlingen underskrifvit, för hvad sålunda slutits, en för alla och alla för en, efter allmän lag.

32 §.

Inskränkning i styrelsens befogenhet att företräda bolaget vare utan verkan mot en hvar, som ej visas hafva om den inskränkning egt kännedom.

33 §.

Styrelsen ege förordna ombud att å bolagets vägnar söka, kära och svara, så ock eljest bolagets talan föra.

Ej må dock prokurist för bolaget antagas.

34 §.

Såsom styrelsens beslut gälle, der ej annorlunda är i bolagsordningen bestämdt, den mening, om hvilken vid sammanträde de fleste röstande förenat sig, men vid lika röstetal den mening, som biträdes af ordföranden vid sammanträdet.

Ledamot af styrelsen ege ej deltaga i afgörande af fråga, hvori hans enskilda rätt är mot bolagets stridande.

35 §.

Styrelsen åligge att vid fullgörandet af sitt uppdrag ställa sig till efterrättelse de särskilda föreskrifter, som af bolaget meddelas och ej strida mot lag eller författning eller mot bolagsordningen.

36 §.

Bolagsmännens rätt att deltaga i handhafvandet af bolagets angelägenheter utöfvas å bolagsstämma.

Ej må någon, för egen del eller såsom ombud för annan, deltaga i afgörande af fråga, hvori hans enskilda rätt är mot bolagets stridande; och må förty ledamot af styrelsen ej deltaga i beslut om ansvarsfrihet för förvaltningsåtgärd, för hvilken han är ansvarig, ej heller i val af revisor.

Vid bolagsstämma skall, genom styrelsens försorg, föras protokoll, utvisande hvilka bolagsmän i förhandlingarne deltagit samt det antal lotter, för hvilket en hvar af dem egt rösta. Senast fjorton dagar efter stämman skall protokollet vara för bolagsmännen tillgängligt.

37 §.

Beslut om ändring af bolagsordningen eller om bolagets upplösning af annan orsak, än i 49, 50, 52 eller 59 § sägs, vare ej giltigt, med mindre samtliga hufvudlottegarne förenat sig derom eller beslutet fattats å två på hvarandra följande bolagsstämmor, deraf minst en ordinarie, och å den stämma, som sist hålles, biträds af minst två tredjedelar af de röstande.

Är för giltighet af beslut, hvarom nu är sagdt, något ytterligare vilkor i bolagsordningen bestämdt, lände ock det till efterrättelse.

Förändring af bankbolags ordning ege ej giltighet, med mindre den varder af Konungen stadfästad.

38 §.

Jemte hvad i 36 och 37 §§ är om utöfvande af rösträtt och fattande af beslut å bolagsstämma stadgadt, gälle, der ej annorlunda finnes i bolagsordningen bestämdt:

att hvarje lott berättigar till en röst;

att frånvarande bolagsmans rösträtt må genom ombud utöfvas;

att såsom bolagets beslut gäller den mening, för hvilken de flesta rösterna afgifvas; och

att vid lika röstetal val afgöres genom lottning, men i andra frågor den mening gäller, som biträdes af de flesta röstande, eller, om jemväl antalet röstande är lika, af stämmans ordförande.

39 §.

Ordinarie bolagsstämma skall hållas inom fyra månader efter utgången af hvarje räkenskapsår. Å den stämma skall styrelsen framlägga förvaltningsberättelse jemte balansräkning för det förflutna året tillika med den berättelse, som enligt 46 § bör af revisorerna afgifvas.

Minst åtta dagar före ordinarie bolagsstämma skall förteckning å de ärenden, som dervid skola förekomma, genom styrelsens försorg hållas för delegarna tillgänglig å bolagets hufvudkontor. Ärende, som ej varit å förteckningen upptaget, må ej, utan samtliga närvarandes samtycke, vid stämman till afgörande företagas, der det ej omedelbart föranledes af förvaltningsberättelsen eller balansräkningen eller revisorernas utlåtande eller ock enligt bolagsordningen skall vid stämman afgöras.

Vill delegare hänskjuta ärende till pröfning å stämman, göre hos styrelsen skriftlig anmälan derom minst fjorton dagar före stämman.

40 §.

Den förvaltningsberättelse, som styrelsen, efter ty i 39 § sägs, har att för hvarje år å bolagsstämma framlägga, skall uttryckligen angifva den vinst eller förlust, som af rörelsen under året uppkommit.

Den i samma § omförmälda balansräkning skall behörigen redovisa bolagets inkomster och utgifter under räkenskapsåret samt dess tillgångar och skulder vid årets slut. Bolagets tillgångar må icke upptagas öfver deras verkliga värden. Osäkra fordringar skola förty upptagas endast till de belopp, hvarmed de beräknas komma att ingå, samt värdelösa fordringar afskrifvas.

Förvaltningsberättelsen och balansräkningen skola minst en månad före stämman tillhandahållas revisorerna samt, tillika med dessas berättelse, minst åtta dagar före stämman i tillräckligt antal exemplar hållas för delegarne tillgängliga å bolagets hufvudkontor.

41 §.

Å den bolagsstämma, der styrelsens förvaltningsberättelse och balansräkningen jemte revisorernas utlåtande framläggas, skall jemväl till behandling företagas frågan om beviljande af ansvarsfrihet åt styrelsen för den tid, berättelsen omfattar. Yrkas af hufvudlottegare med ett

sammanlagdt delaktighetsbelopp, utgörande minst en tiondedel af hela grundfonden, att med afgörande af den fråga skall anstå till fortsatt stämma inom två månader, må sådant anstånd ej förvägras.

Varder talan å förvaltningen under den tid, berättelsen omfattar, ej anstald inom ett år från det berättelsen å bolagsstämma framlades, vare så ansedt, som om ansvarsfrihet blifvit beviljad.

Utan hinder deraf att ansvarsfrihet beviljats, ege bolaget att, inom två år från det förvaltningsberättelsen å bolagsstämma framlades, i afseende å förvaltningen anställa talan mot styrelseledamot, som visas hafva i berättelsen eller balansräkningen mot bättre vetande meddelat oriktig uppgift, der denna kan antagas hafva å beslutet om ansvarsfrihet inverkat.

42 §.

Styrelsen ege, när den finner lämpligt, kalla bolagsmännen till extra bolagsstämma.

Sådan stämma skall af styrelsen utlysas, då det för uppgifvet ändamål skriftligen påfordras af hufvudlottegare med ett sammanlagdt delaktighetsbelopp, utgörande minst en tiondedel af hela grundfonden eller den mindre del deraf, som må vara i bolagsordningen bestämd.

Vid extra bolagsstämma må ej till afgörande företagas ärende, som ej varit i kallelsen till stämman angifvet.

43 §.

Har styrelsen ej senast fjorton dagar efter påfordran, hvarom i 42 § är sagdt, utlyst bolagsstämma att hållas inom en månad, der ej annat af bolagsordningen föranledes, eller underlåter styrelsen att i föreskrifven ordning kalla delegarne till ordinarie bolagsstämma, har Konungens befallningshafvande att, på anmälan af delegare, ofördröjligen utlysa bolagsstämma.

44 §.

Menar styrelsen eller ledamot deraf eller bolagsman, att beslut, som å bolagsstämma fattats, icke i behörig ordning tillkommit eller eljest strider mot lag eller författning eller mot bolagsordningen, ege derå tala genom stämning å bolaget inom två månader från beslutets dag. Försummas det, vare rätt till talan förlorad.

Hvad om klander af bolagsstämmbeslut nu är sagdt gälle ock, der tecknare af lott vill tala å beslut, som fattats vid sammanträde, hvarom i 4 § förmäles.

45 §.

Angående styrelseledamots befogenhet att för bolaget mottaga stämning är stadgad i rättegångsbalken; och skall hvad i sådant afseende gäller ega tillämpning jemväl då annat offentlig myndighets bud skall bolaget delgifvas.

Vill styrelsen klandra beslut, som å bolagsstämma fattats, eller eljest kära till bolaget, kalle delegarne till bolagsstämma för val af ombud att i den tvist föra bolagets talan. Stämning skall anses delgifven, då den blifvit å stämman föredragen; dock vare i fall, som i 44 § afses, styrelsens rätt till talan bevarad, om inom der stadgad tid stämman blifvit utlyst att ofördrojligen hållas.

46 §.

Delegarne skola för granskning af styrelsens förvaltning och bolagets räkenskaper årligen utse revisorer. Åtminstone hvart annat år skall en af dessa revisorer ombytas.

Af delegarne utsedd revisor må, ändå att den tid, för hvilken han blifvit vald, ej gått till ända, kunna genom beslut å bolagsstämma från uppdraget skiljas.

Öfver granskningen skall skriftlig berättelse afgifvas.

47 §.

Revisor skall ega ständig tillgång till bolagets alla böcker, räkenskaper och andra handlingar; och må af honom begärd upplysning angående förvaltningen ej af styrelsen förvägras.

Der granskningen dertill föranleder, må revisorerna skriftligen med angifvande af skälet påfordra, att extra bolagsstämma skall af styrelsen utlysas. Har sådan påfordran skett, skall hvad i 43 § sägs ega motsvarande tillämpning.

48 §.

Hafva revisorer i sitt utlåtande mot bättre vetande lemnat oriktig uppgift eller uppsåtligen underlåtit att göra anmärkning mot dylik, i

förvaltningsberättelsen eller balansräkningen meddelad uppgift, eller vid fullgörandet af sitt uppdrag visat grof vårdslöshet, vare de, som låtit sådant komma sig till last, bolaget ansvarige för all deraf uppkommande skada, en för alla och alla för en, efter allmän lag. Ej må dock talan härom anställas sedan två år förflutit från det revisorernas utlåtande å bolagsstämma framlades.

IV Kap.

Om bankbolags upplösning och om förlängning af bolagets oktroj.

49 §.

Har bankbolag, enligt behörigen revideradt bokslut, gjort sådana förluster, att reservfonden och tio procent af grundfonden förlorats, skall styrelsen senast den dag, revisionsberättelsen aflemnas, sammankalla bolagsstämma till första dag, sådant enligt bolagsordningen kan ske; och låte styrelsen dessutom ofördröjligen genom rekommenderadt bref om bolagsstämman underrätta hufvudlottegar, hvars adress är känd. I kallelsen till bolagsstämman skall uppgifvas, att bolaget gjort sådan förlust, som här är sagd.

Har före eller senast vid bolagsstämman af hufvudlottegar tecknats hvad som erfordras för att återställa grundfonden till dess behöriga belopp, ege bolaget att fortsätta rörelsen; men om så icke skett eller om för grundfondens återställande tecknad tillskott icke inbetalts inom tre månader från oförmälda stämma, skall bolaget upplösas och liquidation verkställas.

De hufvudlottegar, som verkställt tillskottet, ega att af bolagets blifvande behållna vinstmedel erhålla åter hvad af dem blifvit tillskjutet jemte sex procent årlig ränta, innan annan utdelning får ske. Upplöses bolaget, förr än sådant tillskott blifvit till fulla återguld, skall, sedan bolagets skulder blifvit betalda, tillskottet, dock utan beräkning af ränta för tid efter bankrörelsens upphörande, återgäldas af bolagets tillgångar, så långt de dertill förslå, innan någon utdelning å lotterna må ega rum.

Finner styrelsen under löpande räkenskapsår anledning till antagande, att bolaget gjort sådana förluster, hvarom i denna § förmäles, åligge det styrelsen att ofördröjligen låta upprätta bokslut och kalla revisorerne att granska detsamma.

50 §.

Bankbolag skall ock upplösas och liqvidation verkställas: då bolaget icke öppnat sin rörelse inom ett år ifrån bolagets bildande;

då grundfonden ej blifvit till hela sitt belopp inbetald inom ett år, från det bolagets rörelse öppnades; eller

då antalet delegare nedgått under det i 8 § bestämda samt tillräckligt antal delegare ej inom tre månader inträdt.

51 §.

Varder bankbolag icke upplöst, ehuru sådant förhållande inträffat, som jemlikt 49 eller 50 § påkallar upplösning, svare de, som med vetenskap om förhållandet deltaga i beslut om fortsättande af bolagets verksamhet eller handla å dess vägnar, för uppkommande förbindelser, en för alla och alla för en, efter allmän lag.

52 §.

Har Konungen förklarat bankbolag hafva förverkat oktrojen, skall bolaget anses upplöst den dag, då sådant förklarande gjordes.

53 §.

Upplöses bankbolag af annan anledning, än i 59 § sägs, skall liqvidation verkställas af styrelsens ledamöter såsom liqvidatorer, der ej, till följd af bolagsordningens bestämmelse eller bolagets beslut, en eller flere särskilde liqvidatorer utses. Uppdraget att vara liqvidator anses gälla, intill dess liqvidationen blifvit afslutad, men må när som helst kunna af bolaget återkallas.

54 §.

Liqvidatorerna åligge att ofördröjligen söka årsstämming å bolagets okände borgenärer samt att förteckna dess tillgångar och skulder och upprätta bokslut.

Så snart utan uppenbar skada ske kan, skall bolagets egendom i penningar förvandlas.

55 §.

Om likvidatorers befogenhet att företräda bolaget och deras skyldigheter gälle i tillämpliga delar hvad angående styrelse är stadgadt.

56 §.

Under likvidation skall bolagets firma tecknas med tillägg af orden »i likvidation».

I öfrigt skall hvad i 31 § finnes föreskrifvet i fråga om underskrifvande af afhandling, som under bolagets bestånd å dess vägnar ingås, så ock om påföljd för försummelse härutinnan ega motsvarande tillämpning under bolagets likvidation.

57 §.

Innan den i årsstämningen utsatta inställelsedag är förbi och all veterlig gäld blifvit betald eller erforderliga medel dertill afsatta, må bolagets tillgångar ej mellan delegarne skiftas.

58 §.

Åtnöjes delegare ej med bolagsskifte eller med åtgärd, som under likvidationen vidtagits, skall han sin talan hos domstol anhängiggöra inom ett år från den dag, likvidationen afslutades. Försummas det, hafve han sin talan förlorat.

59 §.

Afträdes bankbolags egendom till konkurs, skall bolaget anses upplöst den dag, då dess konkursansökning till rätten eller domaren ingafs eller, i anledning af borgenärs ansökning om konkurs, offentlig stämning utfärdades.

60 §.

Under konkursen företrädes bolaget såsom konkursgäldenär af styrelsen eller, der bolaget vid konkursens början var upplöst, af likvidatorerna; dock må ny styrelse eller nya likvidatorer kunna under konkursens fortgång i behörig ordning utses.

61 §.

Varder bankbolags egendom afträdd till konkurs, som börjar inom två år från det förvaltningsberättelsen å bolagsstämma framlades, ege konkursboet, ändå att ansvarsfrihet blifvit styrelsen beviljad, anställa klander å förvaltningen för det räkenskapsår, berättelsen afser.

Inträffar konkurs inom två år från det revisorernas utlåtande å bolagsstämma framlades, stånde konkursboet öppet att mot dem anställa sådan talan, som i 48 § förmäles.

Talan, hvarom i denna § sägs, skall anhängiggöras inom en månad från inställelsedagen, eller, der tiden för talans anställande af bolaget, efter ty ofvan är sagdt, då ännu ej gått till ända, inom utgången af den tid. Försummas det, vare rätt till talan förlorad.

62 §.

Önskar bankbolag erhålla förlängning af bolaget meddelad oktroj, göre i den ordning, som i 1 § är sagd, ansökning derom sist sexton månader, innan den löpande oktrojen tilländagår.

Beslut om sådan ansökning skall fattas å ordinarie bolagsstämma sist tjugu månader före utgången af den löpande oktrojen; och åligge det styrelsen att genom rekommenderadt bref om beslutet ofördröjligen underrätta hufvudlottegare, hvars adress är känd.

63 §.

Hufvudlottegare, som ej vill under förlängd oktroj i bolaget qvarstå, ege, derest han sist aderton månader före oktrojtidens utgång sådant för styrelsen anmält, att, efter det den löpande oktrojen tilländagått, ur bolaget utträda samt af bolagets behållning enligt behörigen revideradt bokslut utbekomma hvad på honom belöper.

V Kap.

Om registrering.

64 §.

Sedan bankbolag blifvit bildadt, skall bolaget införas i det register, Konungen bestämmer.

65 §.

Ansökning om bankbolags registrering skall göras af styrelsen och innehålla ej mindre uppgift å styrelseledamöternas fullständiga namn och hemvist, än ock, der bolagets firma ej skall tecknas af styrelsens alla ledamöter gemensamt, uppgift å den eller dem, som äro berättigade att teckna firman, samt vara åtföljd af:

- 1) Konungens beslut om stadfästelse af bolagsordningen, i två styrkta afskrifter;
- 2) protokoll vid sammanträde med hufvudlottegarne, utvisande att beslut fattats om bolagets bildande och att styrelse blifvit utsedd;
- 3) en af styrelseledamöterna afgifven, egenhändigt underskrifven uppgift, huru mycket blifvit af hufvudlottegarne tecknad, med afdrag i anledning af öfverteckning, der sådan egt rum, äfvensom huru mycket blifvit inbetaldt ej mindre af grundfonden än ock, der kommanditlottegarne blifvit i bolaget inrymda, af det utaf dem tecknade belopp;
- 4) förteckning öfver hufvudlottegarne med uppgift tillika å det antal lotter, en hvar af dem innehar;
- 5) samtliga teckningslistor, i hufvudskrift och styrkt afskrift.

66 §.

Efter utgången af den i 13 § för hufvudlotternas slutliga inbetalning bestämda tid skall, der ej anmälan om full inbetalning förut skett, ofördröjligen af styrelsen för registrering aflemnas en af dess ledamöter egenhändigt underskrifven uppgift, huruvida grundfonden blifvit till hela sitt belopp inbetald.

67 §.

När uti den i 22 § omförmälda bok anteckning skett om förändring i eganderätten till hufvudlott, skall uppgift härom af styrelsen ofördröjligen för registrering aflemnas.

68 §

Beslut om ökning af grundfonden medelst ny teckning skall, ehvad det innefattar ändring af bolagsordningen eller ej, registreras. Vid ansökningen om registrering skall fogas en af styrelseledamöterna afgifven, egenhändigt underskrifven försäkran, att förutvarande grundfond till fullo inbetalts.

Sist en månad efter utgången af den för inbetalning af de nya lotterna bestämda tid skall af styrelsen för registrering aflemnas en af dess ledamöter egenhändigt underskrifven uppgift om det belopp, som å de nya lotterna inbetalts.

69 §.

Hafva kommanditlottegare blifvit i bolaget inrymda, innan sådan ansökning gjorts, hvarom i 65 § förmäles, skall ofördröjligen efter utgången af den för kommanditlotternas inbetalning bestämda tid, der ej anmälan om full inbetalning förut skett, af styrelsen för registrering aflemnas en af dess ledamöter egenhändigt underskrifven uppgift om det belopp, som å lotterna inbetalts.

70 §.

Har, efter det sådan ansökning gjorts, hvarom i 65 § förmäles, beslut fattats om teckning af kommanditlotter, skall beslutet, ehvad det innefattar ändring af bolagsordningen eller ej, registreras.

Sist en månad efter utgången af den för inbetalning af de nya lotterna bestämda tid skall af styrelsen för registrering aflemnas en af dess ledamöter egenhändigt underskrifven uppgift om det belopp, som å de nya lotterna inbetalts.

71 §.

Ändring af bolagsordningen skall registreras. Styrelsen skall härom ofördröjligen göra ansökning och dervid foga två styrkta afskrifter af Konungens beslut om den å ändringen meddelade stadfästelse.

72 §.

Ändring i styrelsens sammansättning äfvensom i fråga om rätten att teckna bolagets firma skall ofördröjligen af styrelsen för registrering anmälas.

73 §.

Liquidatorer skola ofördröjligen för registrering anmäla upplösning, hvarom i 53 § sägs, med uppgift å dem, som ega verkställa liquidationen, och å dem, som ega teckna bolagets firma. Afgår liquidator eller utses ny sådan eller sker ändring i fråga om rätten till firmateckning, skall ock derom anmälan för registrering af liquidatorerna ofördröjligen göras.

Då liquidationen afslutats, åligge det liquidatorerna att för registrering ofördröjligen göra anmälan derom.

74 §.

Anmälan till registret skall göras skriftligen och vara åtföljd af stadgade afgifter för registreringen och dess kungörande. Aflemnas anmälan genom ombud, eller insändes den med posten, skall underskriften vara af vittnen styrkt.

Då bankbolags registrering sökes, skall en hvar, som är berättigad att teckna dess firma, på samma gång egenhändigt inskrifva firma-teckningen i registret eller i särskildt bihang till detta, så vida icke teckningen verkstälts å anmälningsskriften och blifvit af vittnen styrkt. På enahanda sätt skall förfaras, då anmälan sker derom, att någon blifvit berättigad att teckna förut anmäld firma.

75 §.

Vägras registrering, ege den, som är med beslutet missnöjd, att, vid talans förlust, innan klockan tolf å sextionde dagen från beslutets dag deröfver anföra besvär hos Konungen.

76 §.

I afseende å bankbolag gälle, förutom hvad i 64—75 §§ här ofvan sägs, i tillämpliga delar till efterrättelse hvad i lagen om aktiebolag blifvit om registrering stadgad.

VI Kap.

Om tillsyn.

77 §.

Förr än bankbolag öppnar sin rörelse, skall inför Konungens befallningshafvande styrkas:

att kungörelse i öfverensstämmelse med 71 § i lagen om aktiebolag skett angående bolagets registrering;

att å lotterna blifvit inbetalda minst tjugu procent af grundfonden och pant, som i 14 § sägs, aflemnad för inbetalning af återstoden; samt att en hvar af hufvudlottegarne till förvaring hos bolaget öfverlemnad sådan handling, hvarom i 19 § förmäles.

78 §.

Genom kungörelse i allmänna tidningarna skall tillkännagifvas, när bankbolag börjar eller slutar sin rörelse; och skall underrättelse om dagen, då sådant sker, till finansdepartementet insändas.

79 §.

Den af Konungen förordnade bankinspektören ege, der han så pröfvar nödigt, sammankalla styrelsen äfvensom bolagsstämma. Bankinspektören må närvara vid bolagsstämma och vid af honom utlyst styrelsesammanträde samt i öfverläggningarna deltaga.

80 §.

Styrelsen åligge:

att när som helst hålla bolagets räkenskaper och handlingar tillgängliga för Konungens befallningshafvande, för det allmänna ombud, som Konungens befallningshafvande förordnar, för bankinspektören samt för den särskilda undersökning, Konungen eller chefen för finansdepartementet eljest kan finna för godt att låta anställa;

att genast efter hvarje månads slut i närvaro af det allmänna ombudet, enligt formulär, som från finansdepartementet meddelas, upprätta en öfversigt, utvisande bolagets tillgångar och skulder, jemte uppgift om räntesatserna för bolagets in- och utlåning samt diskonto, som under den tid, öfversigten omfattar, varit hos bolaget gällande, och att derefter ofördröjligen till nämnda departement insända denna öfversigt för dess offentliggörande genom departementets försorg;

att jemväl i öfrigt meddela chefen för finansdepartementet, Konungens befallningshafvande, bankinspektören och allmänna ombudet alla de upplysningar rörande bolaget, som af dem äskas;

att ofördröjligen efter verkställd revision till finansdepartementet insända styrelsens förvaltningsberättelse, balansräkningen och revisionsberättelsen samt låta införa sistnämnda berättelse i allmänna tidningarna; samt

att, der chefen för finansdepartementet finner anledning till antagande, att bolaget gjort sådana förluster, att reservfonden och tio procent af grundfonden förlorats, på departementschefens anmodan ofördröjligen låta upprätta bokslut och kalla revisorerna att granska detsamma.

81 §.

Det i 80 § omförmälda allmänna ombud åligge att meddela bankinspektören alla de upplysningar angående bolaget, som af honom äskas.

82 §.

I den granskning af styrelsens förvaltning och bolagets räkenskaper, hvarom i 46 § förmäles, skall jemväl deltaga en af Konungens befallningshafvande förordnad revisor.

83 §.

Har styrelse eller bolagsstämma fattat beslut, hvilket står i strid med lag eller den för bolaget fastställda ordning, må, på framställning af bankinspektören, Konungens befallningshafvande kunna förbjuda verkställighet af beslutet. Konungens befallningshafvande må ock, på bankinspektörens hemställan, kunna förelägga styrelse att, i händelse beslut af nyssomförmälda beskaffenhet gått i verkställighet, göra rättelse, der så kan ske, så ock att fullgöra hvad styrelsen enligt lag och bolagsordning åligger. Sådant föreläggande må dock icke af Konungens befallningshafvande meddelas i fråga om i lag meddelade föreskrifter, hvilkas öfverträdande är med straff belagdt.

Af bankinspektören framställd anmärkning mot sådan af styrelse eller bolagsstämma vidtagen åtgärd, som står i strid med lag eller den för bolaget fastställda ordning men icke föranleder anmälan hos Konungens befallningshafvande, må, om chefen för finansdepartementet så förordnar, bringas till allmänhetens kännedom.

Sker svårare afvikelse från denna lag eller från bolagets ordning, ankomme på Konungen att förklara bolaget hafva förverkat oktrogen.

84 §.

Bryter någon mot hvad i 10 § 3 mom. finnes stadgadt, ege Konungens befallningshafvande föreskrifva rättelse.

85 §.

Konungens befallningshafvande må förelägga vite vid meddelande af föreskrift eller förbud enligt denna lag samt till sådant vite fälla. Vite, som sålunda ådömes, tillfaller kronan och förvandlas enligt allmän lag.

86 §.

Öfver beslut, som af Konungens befallningshafvande på grund af denna lag meddelas, må klagan föras hos Konungen i finansdepartementet, men beslutet går ändock i verkställighet, der icke Konungen annorlunda förordnar.

87 §.

Upplöses bankbolag af annan anledning, än i 59 § sägs, skall chefen för finansdepartementet förordna ombud, som har att närvara vid likvidatorernas sammanträden, med rätt att yttra sig till protokollet samt att i öfrigt öfvervaka likvidationen.

88 §.

Bankbolag åligge att ersätta ombud, som utses enligt 80 och 87 §§, äfvensom revisor, hvarom i 82 § förmäles. På den, som utsett nämnda ombud eller revisor, ankomme att bestämma ersättningsbeloppet.

VII Kap.

Ansvarsbestämmelser.

89 §.

Hvar, som i anmälan till registrering mot bättre vetande meddelar oriktig uppgift, straffes med böter från och med femtio till och med två tusen kronor, der ej å förseelsen straff är i allmänna strafflagen utsatt.

90 §.

Bryter någon mot hvad i 13 § 2 mom. eller 16 § 2 mom. finnes stadgadt, eller underlåter styrelseledamot att iakttaga föreskrift, som i

22 §, 66 §, 67 §, 68 § 2 mom., 69 §, 70 § 2 mom., 71 eller 72 § är meddelad, straffes med böter från och med fem till och med fem hundra kronor.

Lag samma vare om likvidator, som ej fullgör hvad honom enligt 73 § åligger.

91 §.

Böter, som enligt denna lag ådömas, tillfalla kronan. Saknas tillgång till böternas fulla gäldande, skola de förvandlas efter allmän lag.

VIII Kap.

Särskilda bestämmelser.

92 §.

Öfverträda styrelseledamöter, likvidatorer eller delegare denna lag eller bolagsordningen, svare de för all deraf uppkommande skada, en för alla och alla för en, efter allmän lag.

93 §.

Bolagsordning för bankbolag skall angifva:

- 1) bolagets firma;
- 2) de rörelsegrenar, banken må utöfva;
- 3) den ort, der bolagets styrelse skall hafva sitt säte;
- 4) grundfonden eller, der grundfonden skall kunna utan ändring i bolagsordningen bestämmas till lägre eller högre belopp, minimikapitalet och maximikapitalet;
- 5) det belopp, hvarå hufvudlott skall lyda;
- 6) huruvida kommanditlottegare må i bolaget inrymmas, samt, derest det medgifves, de bestämmelser, som i ty fall äro erforderliga;
- 7) antalet af styrelsens ledamöter och suppleanter för dem, tiden för deras befattningar samt grunderna för styrelsens beslutförhet;
- 8) huruvida mera än en ordinarie bolagsstämma skall årligen hållas, tid och ort för sådan stämmas hållande och hvilka ärenden skola å ordinarie stämma eller, der flera hållas, å hvar och en af dem förekomma till behandling;

9) huru kallelse till bolagsstämma skall ske och andra meddelanden bringas till delegarnes kännedom;

10) grunderna för utöfvande af rösträtt och fattande af beslut å bolagsstämma, såvidt de skola afvika från hvad härom finnes i 37 och 38 §§ föreskrifvet; samt

11) antalet revisorer och suppleanter för dem samt tiden för deras befattningar och för revisionen.

94 §.

Bankbolag vare uti de mål, för hvilka ej annorlunda genom lag stadgas, lydande under allmän underrätt i den ort, der styrelsen enligt bolagsordningen har sitt säte.

95 §.

Enskildes förhållanden till bankbolag må ej för allmänheten yppas

96 §.

Genom denna lag upphävas:

kongl. kungörelsen angående enskilda banker med rätt att utgifva egna banksedlar den 12 juni 1874;

kongl. kungörelsen angående upphörande af de enskilda bankernas rätt att utgifva egna sedlar, lydande å fem kronor, den 20 juni 1879; lagen den 19 maj 1899 om ändrad lydelse af § 31 i förstnämnda kungörelse;

lagen med vissa bestämmelser angående enskilda banker, som afstått från sedelutgifningsrätt, den 27 maj 1898; samt

lagen med vissa bestämmelser angående enskilda sedelutgifvande banker den 7 juni 1889.

97 §.

Denna lag skall träda i kraft den 1 januari 1904; dock att hvad i 10 § 3 mom. finnes stadgadt icke skall ega tillämpning på bolag, hvilka före lagens trädande i kraft erhållit Konungens stadfästelse å bolagsordningen, samt att §§ 28 och 29 i kongl. kungörelsen angående enskilda banker med rätt att utgifva egna banksedlar den 12 juni 1874 äfvensom 2 mom. i lagen med vissa bestämmelser angående enskilda banker, som afstått från sedelutgifningsrätt, den 27 maj 1898

fortfarande skola lända till efterrättelse, intill dess enskild banks betalningsansvar för utgifna sedlar upphört.

Rättigheter och skyldigheter, som uppkommit, innan denna lag träder i kraft, skola bedömas efter äldre lag.

Konungen utfärdar de öfvergångsstadganden, som må finnas erforderliga för registrering af bankbolag, å hvars ordning stadfästelse meddelats, innan denna lag träder i kraft.

Uppå ansökning af enskild bank, som egt sedelutgifningsrätt, vill Konungen, der banken ej afträdt sin egendom till konkurs, genom allmän kungörelse förelägga en hvar, som innehar af banken utgifven sedel, att inom två år från kungörelsens dag, vid förlust af all betalningsrätt, förete sedeln till infriande i banken; skolande kungörelsen minst fyra gånger under hvartera året uppläsas i rikets kyrkor och införas i allmänna tidningarna.

Förslag

till

Lag

angående bankaktiebolag.

I Kap.

Om bankaktiebolags bildande och om dess fonder.

1 §.

De, som, i ändamål att drifva bankrörelse, vilja stifta aktiebolag, skola upprätta fullständig bolagsordning samt derå söka Konungens stadfästelse.

Stiftarne skola vara svenska medborgare och till antalet minst tio.

Konungen pröfvar bolagsordningens öfverensstämmelse med denna lag samt lag och författningar i öfrigt, så ock om och i hvad mån derutöfver, med hänsyn till vidden och beskaffenheten af bolagets rörelse, särskilda bestämmelser må erfordras.

Stadfästes bolagsordningen, meddelar Konungen tillåtelse till bankrörelsens drivande (oktroj) under en tid af högst tjugu år och derutöfver intill slutet af då löpande kalenderår.

Bankaktiebolag skall, på sätt nedan sägs, registreras.

2 §.

Sedan oktroj meddelats, ege stiftarne utfärda inbjudning till aktie-teckning. Utan sådan inbjudning må bankaktiebolag ej bildas.

Inbjudningen, som skall egenhändigt underskrifvas af stiftarne samt vara åtföljd af styrkt afskrift af Konungens beslut om stadfästelse af bolagsordningen, skall innehålla bestämmelse ej mindre om den tid, ej öfverstigande sex månader från det stadfästelsen meddelats, inom

hvilken sammanträde med tecknarne för pröfning af frågan om bolagets bildande skall hållas, än äfven om den grund, efter hvilken i händelse af öfverteckning de utbudna aktierna skola bland tecknarne fördelas.

Aktieteckning vare ogiltig, der den ej göres å sådan inbjudning, som ofvan i denna § sägs.

3 §.

Har stiftare förbehållit sig särskild förmån eller rättighet, vare det förbehåll mot bolaget utan verkan, der det ej finnes i inbjudningen fullständigt angifvet.

4 §.

Stiftarne åligge att i den ordning, som skall gälla om kallelse till ordinarie bolagssämman, för pröfning af frågan om bolagets bildande utlysa sammanträde att hållas inom den i inbjudningen bestämda tid. Har ej sammanträde inom sagda tid hållits, vare aktieteckningen icke vidare bindande.

5 §.

Styrkes vid sammanträde, som i 4 § omförmäles, genom behöriga teckningslistor, att grundfonden är, enligt inbjudningens innehåll, fulltecknad och att tecknarne, stiftarne inräknade, utgöra minst det antal, som i 8 § sägs, skall, sedan i händelse af öfverteckning aktierna blifvit mellan tecknarne fördelade och öfverskjutande teckning förklarats förfallen, till afgörande företagas, huruvida bolaget skall komma till stånd; dock må de fleste af de närvarande kunna besluta, att med frågans afgörande skall anstå till fortsatt sammanträde inom en månad derefter.

Besluta de närvarande enhälligt, att bolaget skall komma till stånd, eller finnes vid omröstning de fleste röstande hafva förenat sig härom och utgöra desse minst en fjerdedel af hela antalet tecknare, stiftarne inräknade, med ett sammanlagdt aktiebelopp af minst en fjerdedel af hela grundfonden, skall bolaget anses bildadt; i annat fall vare frågan om bolagets bildande förfallen.

Stiftare, som, efter ty i 3 § sägs, förbehållit sig särskild förmån eller rättighet, ege ej deltaga i omröstning, hvarom i denna § förmäles, ej heller skall sådan stiftare eller det af honom öfvertagna aktiebelopp vid omröstningen tagas i beräkning.

6 §.

Vid det sammanträde, der beslut om bolagets bildande fattas, skall ock val af styrelse och revisorer ske.

7 §.

Bankaktiebolags firma skall utmärka bolagets egenskap af aktiebolag.

Ny firma skall tydligt skilja sig från annan, förut i laga ordning registrerad, ännu bestående firma, så ock från benämning å utländsk bankinrättning, som är allmänt känd här i riket.

8 §.

Delegare i bankaktiebolag skola vara svenska medborgare och till antalet minst tjugu.

9 §.

Bankaktiebolags grundfond skall utgöra minst en million kronor; dock att, der de i bolagsordningen meddelade närmare bestämmelser angående bolagets rörelsegrenar och villkoren därför uppenbarligen gifva vid handen, att bolaget icke har till ändamål att drifva bankrörelse i större omfattning, utan blott att tillgodose den mindre omsättningen å viss ort, grundfonden må, om Konungen gifver dertill lof, bestämmas till lägre belopp, dock ej understigande två hundra tusen kronor.

10 §.

Grundfonden skall fördelas i aktier å lika belopp.

Hvad på grund af teckning af aktie skall inbetalas må ej bestämmas till lägre belopp än det, hvarå aktien skall lyda.

Aktie vare mot bolaget odelbar.

Skall grundfonden kunna, utan ändring i bolagsordningen, bestämmas till lägre eller högre belopp, må lägsta beloppet (minimikapitalet) ej utgöra mindre än hälften af högsta beloppet (maximikapitalet).

11 §.

Å aktierna skola utfärdas bref angifvande ordningsnummer å den eller de aktier, hvarå de lyda. Aktiebref skall ställas till viss man.

12 §.

Af grundfonden skola inbetalas minst tjugu procent, innan bankaktiebolag öppnar sin rörelse, ytterligare minst tjugu procent inom tre månader och återstoden inom ett år från öppnandet af bolagets rörelse.

Innan bolaget registrerats och grundfonden blifvit till fullo inbetald, må aktiebref ej utgifvas.

13 §.

Aktietecknare, som ej vid bolagets bildande erlägger full betalning, vare skyldig aflemna af fullgod pant åtföljd förbindelse att inbetala oguldna beloppet i enlighet med hvad i 12 § stadgas.

14 §.

Uraktlåter någon att i rätt tid fullgöra inbetalning å aktie, vare skyldig att gälda ränta efter sex för hundra om året från förfallodagen.

Varder, innan pant, hvarom i 13 § förmäles, blifvit aflemnad, inbetalning ej verkställd i rätt tid, eller försummar någon att aflemna sådan pant, ege styrelsen, der ej rättelse sker inom en månad efter anmaning, förklara aktierätten förverkad. Lag samma vare, der senare inbetalning ej fullgöres i rätt tid och aflemnad pant ej förslår till inbetalningens gäldande.

Underrättelse om tiden för inbetalning, äfvensom anmaning, hvarom ofvan är sagdt, må anses vara gifven, när den blifvit kungjord i den ordning, som för kungörande af kallelse till ordinarie bolagsstämma skall gälla, så ock, der aktietecknarens adress för styrelsen uppgifvits, till honom i rekommenderadt bref blifvit försänd.

Då aktierätten förverkats, kan hvad å aktien redan inbetalts ej återfordras.

15 §.

Ökning af grundfonden medelst ny aktieteckning må ej ske, innan förutvarande grundfond blifvit till fullo inbetald. Beslut om

sådan ökning må ej bringas till verkställighet, innan det blifvit registrerad.

Aktiebref må ej utgifvas, innan full betalning erlagts för den eller de aktier, hvarå brefvet lyder.

Den för inbetalning af de nya aktierna bestämda tid må ej öfverstiga ett år från det beslutet registrerades.

16 §.

Hvad om påföljd för uraktlåtenhet att verkställa inbetalning å tecknad aktie, så ock rörande anmaning att sådan inbetalning fullgöra finnes i 14 § stadgadt skall ega motsvarande tillämpning vid ny aktie-teckning, som i 15 § sägs.

17 §.

Har genom köp, arf eller på annat sätt förändring i eganderätten till aktie skett, vare den nye egaren, efter skriftlig anmälan hos bolagets styrelse och derest hinder ej möter af bestämmelsen i 8 §, berättigad att i bolaget inträda.

18 §.

Å bankaktiebolags hufvudkontor skall genom styrelsens försorg hållas en särskild bok, i hvilken samtliga bolagsmän skola inregistreras och anteckning göras om de aktier, en hvar innehar.

I registerboken skola alla förändringar i eganderätten till aktier genast antecknas.

Ej må någon från bolaget uppbära utdelning eller utöfva annan bolagsman tillkommande rättighet, innan han blifvit i registerboken införd.

En hvar, som sådant önskar, stånde fritt att å de tider, banken hålles för allmänheten öppen, af registerboken taga kännedom äfvensom att, mot afgift, erhålla till rättigheten af vederbörande tjänsteman bestyrkt utdrag derur.

19 §.

Inbetald grundfond må ej, så länge bankrörelsen fortfar, minskas genom utdelning eller annan återbetalning till aktieegarne.

20 §.

Af bankaktiebolags behållna årliga vinst skola minst femton procent afsättas för bildande af en reservfond. Sedan reservfonden uppgått till femtio procent af bolagets grundfond, må vidare afsättning till reservfonden kunna upphöra; nedgår den under detta belopp, skall afsättning dertill å nyo vidtaga.

Till reservfonden skall alltid läggas hvad vid aktieteckning kan för aktierna betingas utöfver det belopp, hvarå de lyda, så ock, der aktierätt förverkats, hvad som blifvit å aktien inbetaldt.

Reservfonden må endast användas till betäckande af den förlust, som å bolagets rörelse i dess helhet uppstått och som icke kan ersättas af andra befintliga, till framtida förfogande afsatta medel.

21 §.

Varder, under det bankaktiebolag fortsätter sin rörelse, utdelning beslutad och verkställd, ändå att, enligt senast upprättade behörigen reviderade bokslut, tillgång dertill icke kan beredas utan åsidosättande af de i 19 och 20 §§ angående bolagets fonder meddelade bestämmelser, vare de delegare, som uppburit sådan utdelning, skyldige att återbära densamma; och ansvarare derjemte de, som deltagit i beslutet, en för alla och alla för en, för den brist, som vid återbäringen kan uppkomma.

22 §.

Utom i de fall, hvarom i denna lag särskildt stadgas, skola delegare i bankaktiebolag, som blifvit registrerad, ej vara ansvariga för bolagets förbindelser med mera, än en hvar insatt eller åtagit sig insätta, derest de icke särskildt utfäst sig till vidare ansvarighet.

23 §.

Innan bankaktiebolag blifvit registrerad, kan det ej förvärfva rättigheter eller ikläda sig skyldigheter, ej heller inför domstol eller annan myndighet söka, kära eller svara.

Ingås förbindelse å bolagets vägnar, innan det blifvit registrerad, vare de, som ingått förbindelsen, ansvarige därför såsom för annan sin gäld, en för alla och alla för en.

II Kap.

Om rörelsen.

24 §.

Bankaktiebolag må ej drifva handel med annat än guld och silfver, in- och utrikes vaxlar samt räntebärande papper.

Bankaktiebolag vare dock oförhindradt förvärfva för bankens inrymmande afsedd fastighet jemte behöfliga inventarier. För bankaktiebolags fordran pantsatt eller utmätt, fast eller lös egendom, som försäljes å auktion, må bolaget jemväl ega att, till skyddande af sin fordran, inropa, med skyldighet att egendomen åter afyttra, så snart det kan ske utan förlust.

Bankaktiebolag må ej såsom pant mottaga egna aktiebref.

25 §.

Bankaktiebolag må ej utfärda tryckta eller graverade, till viss man eller order, eller till innehafvaren ställda förbindelser.

26 §.

Varda penningar hos bankaktiebolag insatta att viss tid der innestå, mot eller utan ränta, skall bevis, som bolaget derom utfärdar, ställas till viss man och innehålla, att öfverlåtelse må ske endast till viss man samt att öfverlåtelsen bör till nye egarens säkerhet hos bolaget anmälas.

Å medel, som på så kallad sparkasseräkning eller dermed likartad räkning insättas, må icke godtgöras ränta för högre belopp än tretusen kronor af en insättares tillgodohafvande. Ej heller må bankaktiebolag iklåda sig skyldighet att annorledes än viss tid, minst en vecka, efter uppsägning återbetala å sådan räkning insatta medel; styrelsen dock öppet lemnadt att, då sådant pröfvas utan olägenhet kunna ske, i särskilda fall medgifva utbetalning utan afvaktan på uppsägningstidens utgång.

III Kap.

Om förvaltning och styrelse samt om bolagsstämma och revision.

27 §.

Bolagsmännen skola inom sig utse styrelse att företräda bolaget. Styrelsens ledamöter skola vara minst fem. Styrelseledamot må, ändå att den tid, för hvilken han blifvit vald, ej gått till ända, kunna genom beslut å bolagsstämma från uppdraget skiljas.

28 §.

Skriftlig afhandling, som för bankaktiebolag ingås, skall under-tecknas å dess vägnar och med utsättande af dess firma. Vid firma-teckning skola de, som äro berättigade att teckna firman, jemväl under-skrifva sina namn.

Firman skall, der ej annorlunda blifvit bestämdt, tecknas af styrelsens alla ledamöter gemensamt.

Är afhandling, som för bolaget ingås, ej behörigen underskrifven å dess vägnar, svare de, som afhandlingen underskrifvit, för hvad sålunda slutits, en för alla och alla för en, såsom för egen skuld.

29 §.

Inskränkning i styrelsens befogenhet att företräda bolaget vare utan verkan mot en hvar, som ej visas hafva om den inskränkning egt kännedom.

30 §.

Styrelsen ege förordna ombud att å bolagets vägnar söka, kära och svara, så ock eljest bolagets talan föra.

Ej må dock prokurist för bolaget antagas.

31 §.

Såsom styrelsens beslut gälle, der ej annorlunda är i bolagsordningen bestämdt, den mening, om hvilken vid sammanträde de fleste

röstande förenat sig, men vid lika röstetal den mening, som biträdets af ordföranden vid sammanträdet.

Ledamot af styrelsen ege ej deltaga i afgörande af fråga, hvori hans enskilda rätt är mot bolagets stridande.

32 §.

Styrelsen åligger att vid fullgörandet af sitt uppdrag ställa sig till efterrättelse de särskilda föreskrifter, som af bolaget meddelas och ej strida mot lag eller författning eller mot bolagsordningen.

33 §.

Bolagsmännens rätt att deltaga i handhavandet af bolagets angelägenheter utövas å bolagsstämma.

Ej må någon, för egen del eller såsom ombud för annan, deltaga i afgörande af fråga, hvori hans enskilda rätt är mot bolagets stridande; och må förty ledamot af styrelsen ej deltaga i beslut om ansvarsfrihet för förvaltningsåtgärd, för hvilken han är ansvarig, ej heller i val af revisor.

Vid bolagsstämma skall, genom styrelsens försorg, föras protokoll, utvisande hvilka bolagsmän i förhandlingarna deltagit samt det antal aktier, för hvilket en hvar af dem egt rösta. Senast fjorton dagar efter stämman skall protokollet vara för bolagsmännen tillgängligt.

34 §.

Beslut om ändring af bolagsordningen eller om bolagets upplösning af annan orsak, än i 46, 47, 49 eller 56 § sägs, vare ej giltigt, med mindre samtliga delegarne förenat sig derom eller beslutet fattats å två på hvarandra följande bolagsstämmor, deraf minst en ordinarie, och å den stämma, som sist hålles, biträdts af minst två tredjedelar af de röstande.

År för giltighet af beslut, hvarom nu är sagdt, något ytterligare vilkor i bolagsordningen bestämdt, lände ock det till efterrättelse.

Förändring af bankaktiebolags ordning ege ej giltighet, med mindre den varder af Konungen stadfäst.

35 §.

Jemte hvad i 33 och 34 §§ är om utöfvande af rösträtt och fattande af beslut å bolagsstämma stadgadt, gälle, der ej annorlunda finnes i bolagsordningen bestämdt:

att hvarje aktie berättigar till en röst;

att frånvarande bolagsmans rösträtt må genom ombud utöfvas;

att såsom bolagets beslut gäller den mening, för hvilken de flesta rösterna afgifvas; och

att vid lika röstetal val afgöres genom lottning, men i andra frågor den mening gäller, som biträdes af de fleste röstande, eller, om jemväl antalet röstande är lika, af stämmans ordförande.

36 §.

Ordinarie bolagsstämma skall hållas inom fyra månader efter utgången af hvarje räkenskapsår. Å den stämma skall styrelsen framlägga förvaltningsberättelse jemte balansräkning för det förflutna året tillika med den berättelse, som enligt 43 § bör af revisorerna afgifvas.

Minst åtta dagar före ordinarie bolagsstämma skall förteckning å de ärenden, som dervid skola förekomma, genom styrelsens försorg hållas för delegarne tillgänglig å bolagets hufvudkontor. Ärende, som ej varit å förteckningen upptaget, må ej, utan samtliga närvarandes samtycke, vid stämman till afgörande företagas, der det ej omedelbart föranledes af förvaltningsberättelsen eller balansräkningen eller revisorernas utlåtande eller ock enligt bolagsordningen skall vid stämman afgöras.

Vill delegare hänskjuta ärende till pröfning å stämman, göre hos styrelsen skriftlig anmälan derom minst fjorton dagar före stämman.

37 §.

Den förvaltningsberättelse, som styrelsen, efter ty i 36 § sägs, har att för hvarje år å bolagsstämma framlägga, skall uttryckligen afgifva den vinst eller förlust, som af rörelsen under året uppkommit.

Den i samma § omförmälda balansräkning skall behörigen redovisa bolagets inkomster och utgifter under räkenskapsåret samt dess tillgångar och skulder vid årets slut. Bolagets tillgångar må icke upptagas öfver deras verkliga värden. Osäkra fordringar skola förty upptagas endast till de belopp, hvarmed de beräknas komma att ingå, samt värdelösa fordringar afskrifvas.

Förvaltningsberättelsen och balansräkningen skola minst en månad före stämman tillhandahållas revisorerna samt, tillika med desses berättelse, minst åtta dagar före stämman i tillräckligt antal exemplar hållas för delegarne tillgängliga å bolagets hufvudkontor.

38 §.

Å den bolagsstämma, der styrelsens förvaltningsberättelse och balansräkningen jemte revisorernas utlåtande framläggas, skall jemväl till behandling företagas frågan om beviljande af ansvarsfrihet åt styrelsen för den tid, berättelsen omfattar. Yrkas af delegare med ett sammanlagdt aktiebelopp utgörande minst en tiondedel af hela grundfonden, att med afgörande af den fråga skall anstå till fortsatt stämma inom två månader, må sådant anstånd ej förvägras.

Varder talan å förvaltningen under den tid, berättelsen omfattar, ej anstald inom ett år från det berättelsen å bolagsstämma framlades, vare så ansedt, som om ansvarsfrihet blifvit beviljad.

Utan hinder deraf att ansvarsfrihet beviljats, ege bolaget att, inom två år från det förvaltningsberättelsen å bolagsstämma framlades, i afseende å förvaltningen anställa talan mot styrelseledamot, som visas hafva i berättelsen eller balansräkningen mot bättre vetande meddelat oriktig uppgift, der denna kan antagas hafva å beslutet om ansvarsfrihet inverkat.

39 §.

Styrelsen ege, när den finner lämpligt, kalla bolagsmännen till extra bolagsstämma.

Sådan stämma skall af styrelsen utlysas, då det för uppgifvet ändamål skriftligen påfordras af delegare med ett sammanlagdt aktiebelopp utgörande minst en tiondedel af hela grundfonden eller den mindre del deraf, som må vara i bolagsordningen bestämd.

Vid extra bolagsstämma må ej till afgörande företagas ärende, som ej varit i kallelsen till stämman angifvet.

40 §.

Har styrelsen ej senast fjorton dagar efter påfordran, hvarom i 39 § är sagdt, utlyst bolagsstämma att hållas inom en månad, der ej

annat af bolagsordningen föränledes, eller underlåter styrelsen att i föreskrifven ordning kalla delegarne till ordinarie bolagsstämma, har Konungens befälningshafvande att, på anmälan af delegare, ofördröjligen utlysa bolagsstämma.

41 §.

Menar styrelsen eller ledamot deraf eller bolagsman, att beslut, som å bolagsstämma fattats, icke i behörig ordning tillkommit eller eljest strider mot lag eller författning eller mot bolagsordningen, ege derå tala genom stämning å bolaget inom två månader från beslutets dag. Försummas det, vare rätt till talan förlorad.

Hvad om klander af bolagsstämmobeslut nu är sagdt gälle ock, der aktietecknare vill tala å beslut, som fattats vid sammanträde, hvarom i 4 § förmäles.

42 §.

Angående styrelseledamots befogenhet att för bolaget mottaga stämning är stadgad i rättegångsbalken; och skall hvad i sådant afseende gäller ega tillämpning jemväl då annat offentlig myndighets bud skall bolaget delgifvas.

Vill styrelsen klandra beslut, som å bolagsstämma fattats, eller eljest kära till bolaget, kalle delegarne till bolagsstämma för val af ombud att i den tvist föra bolagets talan. Stämning skall anses delgifven, då den blifvit å stämman föredragen; dock vare i fall, som i 41 § afses, styrelsens rätt till talan bevarad, om inom der stadgad tid stämman blifvit utlyst att ofördröjligen hållas.

43 §.

Delegarne skola för granskning af styrelsens förvaltning och bolagets räkenskaper årligen utse revisorer. Åtminstone hvart annat år skall en af dessa revisorer ombytas.

Af delegarne utsedd revisor må, ändå att den tid, för hvilken han blifvit vald, ej gått till ända, kunna genom beslut å bolagsstämma från uppdraget skiljas.

Öfver granskningen skall skriftlig berättelse afgifvas.

44 §.

Revisor skall ega ständig tillgång till bolagets alla böcker, räkenskaper och andra handlingar; och må af honom begärd upplysning angående förvaltningen ej af styrelsen förvägras.

Der granskningen dertill föranleder, må revisorerna skriftligen med angifvande af skälet påfordra, att extra bolagsstämma skall af styrelsen utlysas. Har sådan påfordran skett, skall hvad i 40 § sägs ega motsvarande tillämpning.

45 §.

Hafva revisorer i sitt utlåtande mot bättre vetande lemnat oriktig uppgift eller uppsåtligen underlåtit att göra anmärkning mot dylik, i förvaltningsberättelsen eller balansräkningen meddelad uppgift, eller vid fullgörandet af sitt uppdrag visat grof vårdslöshet, vare de, som låtit sådant komma sig till last, bolaget ansvarige för all deraf uppkommande skada, en för alla och alla för en. Ej må dock talan härom anställas sedan två år förflutit från det revisorernas utlåtande å bolagsstämma framlades.

IV Kap.

Om bankaktiebolags upplösning och om förlängning af bolagets oktroj.

46 §.

Har bankaktiebolag, enligt behörigen revideradt bokslut, gjort sådana förluster, att reservfonden och tio procent af grundfonden förlorats, skall styrelsen senast den dag, revisionsberättelsen aflemnas, sammankalla bolagsstämma till första dag, sådant enligt bolagsordningen kan ske; och låte styrelsen dessutom ofördröjligen genom rekommenderadt bref om bolagsstämman underrätta bolagsman, hvars adress är känd. I kallelsen till bolagsstämman skall uppgifvas, att bolaget gjort sådan förlust, som här är sagd.

Har före eller senast vid bolagsstämman af bolagsmän tecknats hvad som erfordras för att återställa grundfonden till dess behöriga belopp, ege bolaget att fortsätta rörelsen; men om så icke skett eller

om för grundfondens återställande tecknad tillskott icke inbetalts inom tre månader från omförmälda stämman, skall bolaget upplösas och liquidation verkställas.

De bolagsmän, som verkställt tillskottet, ega att af bolagets blifvande behållna vinstmedel erhålla åter hvad af dem blifvit tillskjutet jemte sex procent årlig ränta, innau annan utdelning får ske. Upplöses bolaget, förr än sådant tillskott blifvit till fullo återguldets, skall, sedan bolagets skulder blifvit betalda, tillskottet, dock utan beräkning af ränta för tid efter bankrörelsens upphörande, återgäldas af bolagets tillgångar, så långt de dertill förslå, innan någon utdelning å aktierna må ega rum.

Finner styrelsen under löpande räkenskapsår anledning till antagande, att bolaget gjort sådana förluster, hvarom i denna § förmäles, åligge det styrelsen att ofördröjligen låta upprätta bokslut och kalla revisorerna att granska detsamma.

47 §.

Bankaktiebolag skall ock upplösas och liquidation verkställas: då bolaget icke öppnat sin rörelse inom ett år ifrån bolagets bildande;

då grundfonden ej blifvit till hela sitt belopp inbetald inom ett år, från det bolagets rörelse öppnades; eller

då antalet delegare nedgått under det i 8 § bestämda samt tillräckligt antal delegare ej inom tre månader inträdt.

48 §.

Varder bankaktiebolag icke upplöst, ehuru sådant förhållande inträffat, som jemlikt 46 eller 47 § påkallar upplösning, svare de, som med vetskap om förhållandet deltaga i beslut om fortsättande af bolagets verksamhet eller handla å dess vägnar, för uppkommande förbindelser, en för alla och alla för en.

49 §.

Har Konungen förklarad bankaktiebolag hafva förverkat oktrogen, skall bolaget anses upplöst den dag, då sådant förklarande gjordes.

50 §.

Upplöses bankaktiebolag af annan anledning, än i 56 § sägs, skall liquidation verkställas af styrelsens ledamöter såsom liquidatorer, der

ej, till följd af bolagsordningens bestämmelse eller bolagets beslut, en eller flere särskilde likvidatorer utses. Uppdraget att vara likvidator anses gälla, intill dess likvidationen blifvit afslutad, men må när som helst kunna af bolaget återkallas.

51 §.

Likvidatorerna åligge att ofördröjligen söka årsstämming å bolagets okände borgenärer samt att förteckna dess tillgångar och skulder och upprätta bokslut.

Så snart utan uppenbar skada ske kan, skall bolagets egendom i penningar förvandlas.

52 §.

Om likvidatorers befogenhet att företräda bolaget och deras skyldigheter gälle i tillämpliga delar hvad angående styrelse är stadgadt.

53 §.

Under likvidation skall bolagets firma tecknas med tillägg af orden »i likvidation».

I öfrigt skall hvad i 28 § finnes föreskrifvet i fråga om underskrifvande af afhandling, som under bolagets bestånd å dess vägnar ingås, så ock om påföljd för försummelse härutinnan ega motsvarande tillämpning under bolagets likvidation.

54 §.

Innan den i årsstämningen utsatta inställelsedag är förbi och all veterlig gäld blifvit betald eller erforderliga medel dertill afsatta, må bolagets tillgångar ej mellan delegarne skiftas.

55 §.

Åtnöjes delegare ej med bolagsskifte eller med åtgärd, som under likvidationen vidtagits, skall han sin talan hos domstol anhängiggöra

inom ett år från den dag, liiquidationen afslutades. Försummas det, hafve han sin talan förlorat.

56 §.

Afträdes bankaktiebolags egendom till konkurs, skall bolaget anses upplöst den dag, då dess konkursansökning till rätten eller domaren ingafs eller, i anledning af borgenärs ansökning om konkurs, offentlig stämning utfärdades.

57 §.

Under konkursen företrädes bolaget såsom konkursgäldenär af styrelsen eller, der bolaget vid konkursens början var upplöst, af liquidatorerna; dock må ny styrelse eller nya liquidatorer kunna under konkursens fortgång i behörig ordning utses.

58 §.

Varder bankaktiebolags egendom afträdd till konkurs, som börjar inom två år från det förvaltningsberättelsen å bolagsstämma framlades, ege konkursboet, ändå att ansvarsfrihet blifvit styrelsen beviljad, anställa klander å förvaltningen för det räkenskapsår, berättelsen afser.

Inträffar konkurs inom två år från det revisorernas utlåtande å bolagsstämma framlades, stånde konkursboet öppet att mot dem anställa sådan talan, som i 45 § förmäles.

Talan, hvarom i denna § sägs, skall anhängiggöras inom en månad från inställelsedagen, eller, der tiden för talans anställande af bolaget, efter ty ofvan är sagdt, då ännu ej gått till ända, inom utgången af den tid. Försummas det, vare rätt till talan förlorat.

59 §.

Önskar bankaktiebolag erhålla förlängning af bolaget meddelad oktroy, göre i den ordning, som i 1 § är sagd, ansökning derom sist sexton månader, innan den löpande oktroyen tilländagår.

Beslut om sådan ansökning skall fattas å ordinarie bolagsstämma.

V Kap.

Om registrering.

60 §.

Sedan bankaktiebolag blifvit bildadt, skall bolaget införas i aktiebolagsregistret.

61 §.

Ansökning om bankaktiebolags registrering skall göras af styrelsen och innehålla ej mindre uppgift å styrelseledamöternas fullständiga namn och hemvist, än ock, der bolagets firma ej skall tecknas af styrelsens alla ledamöter gemensamt, uppgift å den eller dem, som äro berättigade att teckna firman, samt vara åtföljd af:

- 1) Konungens beslut om stadfästelse af bolagsordningen, i två styrkta afskrifter;
- 2) protokoll vid sammanträde med aktieegarne, utvisande att beslut fattats om bolagets bildande och att styrelse blifvit utsedd;
- 3) en af styrelseledamöterna afgifven, egenhändigt underskrifven uppgift, huru mycket blifvit tecknadt, med afdrag i anledning af öfverteckning, der sådan egt rum, äfvensom huru mycket af grundfonden blifvit inbetaldt;
- 4) samtliga teckningslistor, i hufvudskrift och styrkt afskrift.

62 §.

Efter utgången af den i 12 § för aktiernas slutliga inbetalning bestämda tid skall, der ej anmälan om full inbetalning förut skett, ofördröjligen af styrelsen för registrering aflemnas en af dess ledamöter egenhändigt underskrifven uppgift, huruvida grundfonden blifvit till hela sitt belopp inbetald.

63 §.

Beslut om ökning af grundfonden medelst ny aktieteckning skall, ehvad det innefattar ändring af bolagsordningen eller ej, registreras.

Vid ansökningen om registrering skall fogas en af styrelseledamöterna afgifven, egenhändigt underskrifven försäkran, att förutvarande grundfond till fullo inbetalts.

Sist en månad efter utgången af den för inbetalning af de nya aktierna bestämda tid skall af styrelsen för registrering aflemnas en af dess ledamöter egenhändigt underskrifven uppgift om det belopp, som å de nya aktierna inbetalts.

64 §.

Ändring af bolagsordningen skall registreras. Styrelsen skall härom ofördröjligen göra ansökning och dervid foga två styrkta afskrifter af Konungens beslut om den å ändringen meddelade stadfästelse.

65 §.

Ändring i styrelsens sammansättning äfvensom i fråga om rätten att teckna bolagets firma skall ofördröjligen af styrelsen för registrering anmälas.

66 §.

Liquidatorer skola ofördröjligen för registrering anmäla upplösning, hvarom i 50 § sägs, med uppgift å dem, som ega verkställa liquidationen, och å dem, som ega teckna bolagets firma. Afgår liquidator eller utses ny sådan eller sker ändring i fråga om rätten till firmateckning, skall ock derom anmälan för registrering af liquidatorerna ofördröjligen göras. Då liquidationen afslutats, åligge det liquidatorerna att för registrering ofördröjligen göra anmälan derom.

67 §.

Anmälan till registret skall göras skriftligen och vara åtföljd af stadgade afgifter för registreringen och dess kungörande. Aflemnas anmälan genom ombud, eller insändes den med posten, skall underskriften vara af vittnen styrkt.

Då bankaktiebolags registrering sökes, skall en hvar, som är berättigad att teckna dess firma, på samma gång egenhändigt inskrifva firmateckningen i registret eller i särskildt bihang till detta, så vida icke teckningen verkstälts å anmälningsskriften och blifvit af vittnen styrkt.

På enahanda sätt skall förfaras, då anmälan sker derom, att någon blifvit berättigad att teckna förut anmäld firma.

68 §.

Vägras registrering, ege den, som är med beslutet missnöjd, att, vid talans förlust, innan klockan tolf å sextionde dagen från beslutets dag deröfver anföra besvär hos Konungen.

69 §.

I afseende å bankaktiebolag gälle, förutom hvad i 60—68 §§ här ofvan sägs, i tillämpliga delar till efterrättelse hvad i lagen om aktiebolag blifvit om registrering stadgadt.

VI Kap.

Om tillsyn.

70 §.

Förr än bankaktiebolag öppnar sin rörelse, skall inför Konungens befallningshafvande styrkas:

att kungörelse i öfverensstämmelse med 71 § i lagen om aktiebolag skett angående bolagets registrering, samt

att å aktierna blifvit inbetalda minst tjugu procent af grundfonden och pant, som i 13 § sägs, aflemnad för inbetalning af återstoden.

71 §.

Genom kungörelse i allmänna tidningarna skall tillkännagifvas, när bankaktiebolag börjar eller slutar sin rörelse; och skall underrättelse om dagen, då sådant sker, till finansdepartementet insändas.

72 §.

Den af Konungen förordnade bankinspektören ege, der han så pröfvar nödigt, sammankalla styrelsen äfvensom bolagsstämma. Bankinspektören må närvara vid bolagsstämma och vid af honom utlyst styrelsesammanträde samt i öfverläggningarna deltaga.

73 §.

Styrelsen åligge:

att när som helst hålla bolagets räkenskaper och handlingar tillgängliga för Konungens befallningshafvande, för det allmänna ombud, som Konungens befallningshafvande förordnar, för bankinspektören samt för den särskilda undersökning, Konungen eller chefen för finansdepartementet eljest kan finna för godt att låta anställa;

att genast efter hvarje månads slut i närvaro af det allmänna ombudet, enligt formulär, som från finansdepartementet meddelas, upprätta en öfversigt, utvisande bolagets tillgångar och skulder, jemte uppgift om räntesatserna för bolagets in- och utlåning samt diskonto, som under den tid, öfversigten omfattar, varit hos bolaget gällande, och att derefter ofördröjligen till nämnda departement insända denna öfversigt för dess offentliggörande genom departementets försorg;

att jemväl i öfrigt meddela chefen för finansdepartementet, Konungens befallningshafvande, bankinspektören och allmänna ombudet alla de upplysningar rörande bolaget, som af dem äskas;

att ofördröjligen efter verkställd revision till finansdepartementet insända styrelsens förvaltningsberättelse, balansräkningen och revisionsberättelsen samt låta införa sistnämnda berättelse i allmänna tidningarna; samt

att, der chefen för finansdepartementet finner anledning till antagande, att bolaget gjort sådana förluster, att reservfonden och tio procent af grundfonden förlorats, på departementschefens anmodan ofördröjligen låta upprätta bokslut och kalla revisorerna att granska det samma.

74 §.

Det i 73 § oförmälda allmänna ombud åligge att meddela bankinspektören alla de upplysningar angående bolaget, som af honom äskas.

75 §.

I den granskning af styrelsens förvaltning och bolagets räkenskaper, hvarom i 43 § förmåles, skall jemväl deltaga en af Konungens befallningshafvande förordnad revisor.

76 §.

Har styrelse eller bolagsstämma fattat beslut, hvilket står i strid med lag eller den för bolaget fastställda ordning, må, på framställning af bankinspektören, Konungens befallningshafvande kunna förbjuda verkställighet af beslutet. Konungens befallningshafvande må ock, på bankinspektörens hemställan, kunna förelägga styrelse att, i händelse beslut af nyssomförmälda beskaffenhet gått i verkställighet, göra rättelse, der så kan ske, så ock att fullgöra hvad styrelsen enligt lag och bolagsordning åligger. Sådant föreläggande må dock icke af Konungens befallningshafvande meddelas i fråga om i lag meddelade föreskrifter, hvilkas öfverträdande är med straff belagdt.

Af bankinspektören framställd anmärkning mot sådan af styrelse eller bolagsstämma vidtagen åtgärd, som står i strid med lag eller den för bolaget fastställda ordning men icke föranleder anmälan hos Konungens befallningshafvande, må, om chefen för finansdepartementet så förordnar, bringas till allmänhetens kännedom.

Sker svårare afvikelse från denna lag eller från bolagets ordning, ankomme på Konungen att förklara bolaget hafva förverkat oktrojen.

77 §.

Konungens befallningshafvande ege förelägga vite vid meddelande af föreskrift eller förbud enligt denna lag samt till sådant vite fälla. Vite, som sålunda ådömes, tillfaller kronan och förvandlas enligt allmän lag.

78 §.

Öfver beslut, som af Konungens befallningshafvande på grund af denna lag meddelas, må klagan föras hos Konungen i finansdepartementet, men beslutet går ändock i verkställighet, der icke Konungen annorlunda förordnar.

79 §.

Upplöses bankaktiebolag af annan anledning, än i 56 § sägs, skall chefen för finansdepartementet förordna ombud, som har att närvara vid liquidatorernas sammanträden, med rätt att yttra sig till protokollet samt att i öfrigt öfvervaka liquidationen.

80 §.

Bankaktiebolag åligge att ersätta ombud, som utses enligt 73 och 79 §§, äfvensom revisor, hvarom i 75 § förmäles. På den, som utsett nämnda ombud eller revisor, ankomme att bestämma ersättningsbeloppet.

VII Kap.

Ansvarsbestämmelser.

81 §.

Hvar, som i anmälan till registrering mot bättre vetande meddelar oriktig uppgift, straffes med böter från och med femtio till och med två tusen kronor, der ej å förseelsen straff är i allmänna strafflagen utsatt.

82 §.

Bryter någon mot hvad i 12 § 2 mom. eller 15 § 2 mom. finnes stadgadt, eller underlåter styrelseledamot att iakttaga föreskrift, som i 18 § 1, 2 eller 4 mom, 62 §, 63 § 2 mom., 64 § eller 65 § är meddelad, straffes med böter från och med fem till och med fem hundra kronor.

Lag samma vare om liquidator, som ej fullgör hvad honom enligt 66 § åligger.

83 §.

Böter, som enligt denna lag ådömas, tillfalla kronan. Saknas tillgång till böternas fulla gäldande, skola de förvandlas efter allmän lag.

VIII Kap.

Särskilda bestämmelser.

84 §.

Öfverträda styrelseledamöter, liquidatorer eller delegare denna lag eller bolagsordningen, svare de för all deraf uppkommande skada, en för alla och alla för en.

85 §.

Bolagsordning för bankaktiebolag skall angifva:

- 1) bolagets firma;
- 2) de rörelsegrenar, banken må utöfva;
- 3) den ort, der bolagets styrelse skall hafva sitt säte;
- 4) grundfonden eller, der grundfonden skall kunna utan ändring i bolagsordningen bestämmas till lägre eller högre belopp, minimikapitalet och maximikapitalet;
- 5) det belopp, hvarå aktie skall lyda;
- 6) antalet af styrelsens ledamöter och suppleanter för dem, tiden för deras befattningar samt grunderna för styrelsens beslutförhet;
- 7) huruvida mera än en ordinarie bolagsstämma skall årligen hållas, tid och ort för sådan stämmas hållande och hvilka ärenden skola å ordinarie stämma eller, der flera hållas, å hvar och en af dem förekomma till behandling;
- 8) huru kallelse till bolagsstämma skall ske och andra meddelanden bringas till delegarnes kännedom;
- 9) grunderna för utöfvande af rösträtt och fattande af beslut å bolagsstämma, såvidt de skola avvika från hvad härom finnes i 34 och 35 §§ föreskrifvet; samt
- 10) antalet revisorer och suppleanter för dem samt tiden för deras befattningar och för revisionen.

86 §.

Bankaktiebolag vare uti de mål, för hvilka ej annorlunda genom lag stadgas, lydande under allmän underrätt i den ort, der styrelsen enligt bolagsordningen har sitt säte.

87 §.

Enskildes förhållanden till bankaktiebolag må ej för allmänheten yppas.

88 §.

Angående aktiebolag, som uteslutande hafva till ändamål att idka fastighetsbelåning eller pantlånerörelse, äfvensom angående industriförelagsbanker är särskildt stadgad.

89 §.

Genom denna lag upphävas:
lagen angående bankaktiebolag den 19 november 1886;
lagen den 19 maj 1899 om ändrad lydelse af 18 § i förstnämnda lag; samt
lagen om registrering af bankaktiebolag den 28 juni 1895.

90 §.

Denna lag skall träda i kraft den 1 januari 1904.

Rättigheter och skyldigheter, som dessförinnan uppkommit, skola bedömas efter äldre lag.

Å bankaktiebolag, hvars verksamhet grundas på tillåtelse meddelad före nämnda dag och i hvars ordning icke meddelats föreskrift om skyldighet för bolaget att underkasta sig de bestämmelser, hvilka för bankaktiebolag varda i allmän författning stadgade, skola bestämmelserna i denna lag icke ega tillämpning, så vidt de afse ämnen, rörande hvilka blifvit i bolagsordningen särskildt stadgad, utan gälle derutinnan hvad bolagsordningen innehåller, dock att i fråga om ändring i bolagsordningen, om det sätt, hvarpå bolaget skall företrädas och dess firma tecknas, om liquidation, om registrering, om tillsyn och om ansvar, denna lag gäller till efterrättelse.

Förslag
till
Lag
angående industriförlagsbanker.

1 §.

De, som vilja stifta bankaktiebolag i ändamål att jemte bankrörelse drifva handel med aktier, skola söka Konungens stadfästelse å bolagets ordning; och gälle för sådant bolag till efterrättelse lagen om bankaktiebolag den..... med de afvikelser, som föranledas af hvad i denna lag är stadgadt.

2 §.

Bankaktiebolag, hvarom i denna lag förmäles, skall i firman begagna ordet industriförlagsbank; och må grundfonden för sådant bankaktiebolag icke understiga tre millioner kronor.

3 §.

Industriförlagsbank må icke från allmänheten inlåna penningar till belopp, som öfverstiger bolagets egna fonder.

4 §.

Industriförlagsbank må icke drifva handel med eller såsom pant mottaga egna aktier.

Denna lag skall träda i kraft den 1 januari 1904.

Förslag

till

Lag

**angående bankbolags med solidarisk ansvarighet för delegarne,
bankaktiebolags och sparbanks konkurs.**

Jemte de i konkurslagen meddelade stadganden, såvidt de ej strida mot hvad här nedan förordnas, skola, beträffande bankbolags med solidarisk ansvarighet för delegarne, bankaktiebolags och sparbanks konkurs, följande föreskrifter lända till efterrättelse:

Allmänna bestämmelser.

1 §.

Har bankbolag med solidarisk ansvarighet för delegarne eller bankaktiebolag råkat i konkurstillstånd, varde det af rätten eller domaren ofördröjligen anmaldt hos chefen för finansdepartementet; och förordne departementschefen ett allmänt ombud att såsom god man och sysselman deltaga i konkursboets förvaltning med de gode män och sysselmän, som utses på sätt i konkurslagen stadgas.

Afträdes sparbanks egendom till konkurs, varde anmälan derom af rätten eller domaren ofördröjligen gjord hos Konungens befallningshafvande, som förordnar ett allmänt ombud att deltaga i förvaltningen af konkursboet, på sätt här ofvan sägs.

På den, hvilken förordnat sådant allmänt ombud, ankomme att, när det pröfvas skäligt, entlediga ombudet och i dess ställe annan förordna. Deröfver må klagan ej föras.

2 §.

Det allmänna ombud, som sålunda blifvit förordnad, ege, lika med rättens ombudsman, att sammankalla borgenärerne att höras öfver ämnen, som röra boet och dess förvaltning, samt att hos rätten anmäla, om annan god man eller syssloman i konkursen visar motvilja eller försummelse vid fullgörande af sitt uppdrag. Då allmänna ombudet kallar borgenärerne till sammanträde, åligge ombudet att derom underätta rättens ombudsman.

Utan hinder af beslut, som kan vara fattadt om delning af förvaltningen af boet, ege allmänna ombudet deltaga i förvaltningen i alla dess delar.

3 §.

Af det arfvode, som för gode männen och sysslomännen bestämmes, tage allmänna ombudet en tredjedel.

4 §.

Under anslagstiden upprätte gode männen förteckning öfver de borgenärer, hvilka enligt bankens räkenskaper hafva fordran hos banken på grund af insättning å depositions-, upp- och afskrifnings- eller annan räkning, eller ock enligt sparbanksbok; skolande denna förteckning för hvarje borgenär upptaga beloppet af hans fordran, så ock, der ränta å fordringen är utfäst, den dag, från hvilken räntan är ogulden, jemte räntefoten.

Förteckningen skall i hufvudskrift af gode männen så fort ske kan ingifvas till den, som, enligt hvad i konkurslagen sägs, har att emottaga bevakningshandlingar i konkursen; börande vid hufvudskriften fogas afskrifter till antal, som påkallas af hvad här efteråt stadgas. Sedan desamma öfverenstämmelse med hufvudskriften blifvit af honom bekräftad, skall förteckningen i sålunda styrkt afskrift under de trettio sista dagarne före inställeledagen hos rättens ombudsman samt vid hvart och ett af bankens kontor hållas tillgänglig för en hvar, som vill taga del af densamma.

5 §.

Förteckningen varde å inställeledagen af ordföranden uppläst; och skall fordran, som blifvit å förteckningen upptagen, anses vara i konkursen bevakad, såsom hade borgenären sjelf å inställeledagen uppgifvit fordringen.

Särskilda bestämmelser angående bankbolags med solidarisk ansvarighet för delegarne konkurs.

6 §.

Bolagets tillgångar skola, så fort ske kan, värderas af en nämnd, bestående af allmänna ombudet såsom ordförande samt två ledamöter, utsedde den ene af borgenärerne och den andre af hufvudlottegarne. Tillgångarne skola dervid upptagas till det värde, hvartill de efter noggrann pröfning antagas kunna under förvaltningens fortgång förvandlas i penningar.

7 §.

Borgenärerne välje ledamot i nämnden å den tid och i den ordning, som konkurslagen föreskrifver för val af gode män.

För val af den ledamot i nämnden, som skall utses af hufvudlottegarne, kalle allmänna ombudet ofördröjligen dem att inför honom sammanträda; och skall valet ske enligt de bestämmelser i fråga om rösträtt, som i den för bolaget fastställda ordning äro gifna för val af styrelse. Om tid och ort för sådant sammanträde utfärde allmänna ombudet kungörelse, som i allmänna tidningarna införes tre gånger, första gången minst tio dagar före sammanträdet.

Underlåta borgenärerne eller hufvudlottegarne att utse ledamot i nämnden, varde ledamot i stället förordnad af den rätt, der konkursen är anhängig. Försummar utsedd ledamot att på ordförandens kallelse tillstädeskomma vid nämndens sammanträde, ege ordföranden tillkalla annan person att i den försumliges frånvaro deltaga i värderingen.

8 §.

Visar sig vid den värdering, hvarom i 6 § sägs, eller sedermera under konkursens fortgång, att bolagets tillgångar icke förslå till

betäckande af bolagets kända gäld jemte kostnaderna för boets utredning och konkurssakens behandling, skola gode männen eller sysslomännen ofördröjligen å hufvudlottegarne, i förhållande till det antal lotter en hvar af dem enligt förteckningen öfver bolagets delegare innehar, uttaxera det till fyllande af bristen i bolagets tillgångar erforderliga belopp jemte en tiondedel derutöfver. Är någon af hufvudlottegarne veterligen i konkurstillstånd, skall uttaxeringen ske allenast å öfrige hufvudlottegarne.

9 §.

Yppas sedan uttaxering skett behof af ny uttaxering, varde sådan skyndsamt verkställd enligt de grunder, som i 8 § äro stadgade.

10 §.

Då uttaxering beslutes, skall tillika bestämmas viss förfallodag, å hvilken bolagsmännens tillskott senast bör erläggas. Denna dag skall sättas minst två och högst tre månader efter den dag, då uttaxeringen beslutes. Uppgår det belopp, som på hvarje bolagsman uttaxeras, till mera än hälften af hans andel i den grundfond, som hufvudlottegarne insatt eller bort insätta, skall beloppet lika fördelas på två förfalldagar, den första inom tid, som nyss är nämnd, och den andra minst två och högst tre månader efter den första.

11 §.

Kungörelse om uttaxeringen, upptagande det tillskott, som för hvarje lott skall inbetalas, äfvensom förfalldagen eller förfalldagarne, varde införd i allmänna tidningarna tre gånger, första gången minst sex veckor och sista gången minst fjorton dagar före första förfalldagen; och låte gode männen eller sysslomännen dessutom om uttaxeringen ofördröjligen underrätta hufvudlottegarne genom särskilda bref, som afsändas med posten.

12 §.

Å uttaxerad belopp, som icke inbetalas inom utsatt förfallotid, skall bolagsmannen gälda ränta efter sex för hundra om året från förfalldagen till dess betalning sker.

13 §.

Gäldar bolagsman inom utsatt förfallotid en fjerdedel af det belopp, som då bör erläggas, må han, efter ty i 15 § vidare sägs, njuta anstånd med betalning af återstoden, derest han för sagda återstod jemte ränta inom samma tid ställer pant eller borgen, som godkännes af gode männen eller sysslomännen.

14 §.

Har bolagsman brustit i fullgörande af honom åliggande betalnings-skyldighet och är han icke enligt 13 § berättigad till anstånd, vare han icke allenast för hvad oguldet och förfallet är jemte ränta derå utan ock, der uttaxeringen fördelats på särskilda förfallodagar, för hvad å senare förfallodag skolat erläggas underkastad utmätning utan dom eller utslag, då gode männen eller sysslomännen med företeende af rättens ombudsmans bevis om det belopp, för hvilket bolagsmannen på grund af uttaxeringen häftar, hos utmätningssman påkalla utmätning; vare ock, bolagsmannen skyldig att på yrkande af gode männen eller sysslomännen afträda sin egendom till konkurs; åliggande det gode männen eller sysslomännen att ofördröjligen mot bolagsmannen vidtaga den åtgärd, som i hvarje fall må anses lämplig.

15 §.

Belopp, för hvilket pant eller borgen blifvit enligt 13 § stäld, skall inbetalas inom sex månader efter den i kungörelsen utsatta förfallodag. Sker det ej, låte sysslomännen ofördröjligen försälja panten å offentlig auktion eller utsöka beloppet hos löftesmannen; vare ock bolagsmannen underkastad sådan påföljd, som i 14 § sägs, der sysslomännen anse nödigt, att sådan påföljd tillämpas.

16 §.

Afträdas hufvudlottegares tillgångar till borgenärers förnöjande, må återvinningstalan, hvarom i 3 kap. konkurslagen stadgas, i bolagsmannens konkurs anställas jemväl af gode männen eller sysslomännen i bolagets konkurs i den ordning 37 § nämnda lag för enskild borgenär föreskrifver; och skall, der sådan talan af dem föres och bolagsmannens

konkurs börjats inom natt och år efter det offentlig stämning å bolagets borgenärer utfärdades, tid, som i 36 § samma lag sägs, räknas från den dag, bolagets konkurs börjades.

17 §.

Hufvudlottegarne, hvilken till följd af konkurstillstånd icke underkastats uttaxering enligt 8 eller 9 §, vare ändock skyldig att för en hvar af de lotter i bolaget, han innehar, tillskjuta enahanda belopp, som jemlikt samma §§ blifvit å hvarje lott uttaxerad; och gälle jemväl i öfrigt om sådan bolagsmans tillskott i tillämpliga delar hvad om uttaxerade tillskott förut är sagdt.

Gode männen eller sysslomännen i bolagets konkurs vare pligtige att, då hufvudlottegarne blifvit försatt i konkurs, deri såväl för bolagets konkursbo som å öfrige hufvudlottegarne vägnar bevaka hvad förstnämnde bolagsman på grund af sin delaktighet i bolaget är skyldig tillskjuta, samt, intill dess bolagets konkurs blifvit avslutad, uppbära den utdelning, som belöper å berörda tillskott.

18 §.

Af de tillgångar i bolagets konkurs, som kunna återstå sedan alla skulder jemte kostnaderna för boets utredning och konkurssakens behandling blifvit betalda eller medel dertill afsatta, skola, innan utdelning å lotterna må ega rum, de tillskott återgäldas, som hufvudlottegarne på grund af denna lag erlagt jemte ränta efter sex för hundra om året från betalningsdagarne.

---

19 §.

Genom denna lag upphävas:

lagen angående enskild sedelutgifvande banks, bankaktiebolags och sparbanks konkurs den 7 juni 1889 samt

lagen den 18 april 1890 angående ändrad lydelse af 3 § i nyssnämnda lag.

20 §.

Denna lag skall träda i kraft den 1 januari 1904.

Råkar bankbolag, som egt utgifva egna banksedlar, i konkurs-tillstånd, under det bolaget häftar i betalningsansvar för utgifna sedlar, skola de, i 6, 7, 21 och 22 §§ af lagen angående enskild sedelutgifvande banks, bankaktiebolags och sparbanks konkurs den 7 juni 1889 meddelade föreskrifter fortfarande i tillämpliga delar lända till efter rättelse.

MOTIV.

Det komitén lemnade uppdrag framgår af chefens för finansdepartementet anförande till statsrådsprotokollet vid det tillfälle, då komitén tillsattes. Enligt komitén meddeladt utdrag af berörda protokoll yttrade departementschefen vid nämnda tillfälle följande:

Allmän motivering.

»Flera enskilda sedelutgifvande banker ämna, enligt hvad med bestämdhet blifvit uttaladt, bibehålla delegarnas personliga ansvarighet äfven sedan de nu gällande oktrojerna med år 1903 gått till ända; och då lagen med vissa bestämmelser angående enskilda banker, som afstått från sedelutgifningsrätt, den 27 maj 1898 endast afsåg att provisoriskt ordna rättsförhållandena i afseende å de enskilda banker, som under nu löpande oktrojer afstodo från sin sedelutgifningsrätt utan att ombilda sig till bankaktiebolag, kräfvades en lagstiftning för den nya banktyp, som sålunda kommer att uppstå. Ty att låta dessa banker allt fortfarande drifva sin verksamhet på grundvalen af nådiga kungörelsen angående enskilda banker med rätt att utgifva egna banksedlar den 12 juni 1874, i hvad denna kungörelse efter sedelutgifningsrättens upphörande kan ega tillämpning, synes icke tillfredsställande, då just den enskilda sedelutgifningens ordnande utgör ett hufvudmoment i nämnda kungörelse. Och då dessa banker af den nya typen, ehuru i viss mån annorlunda organiserade än bankaktiebolagen, skola drifva enahanda rörelse som dessa, lärer hufvudsakligen samma lagstiftning böra gälla för båda slagen af banker.

Då de grunder, på hvilka lagstiftningen för bankaktiebolagen är bygd, härigenom skulle få en större räckvidd, synes tidpunkten lämplig att öfverse och fullständiga denna lagstiftning, som hufvudsakligen innefattas i lagen angående bankaktiebolag den 19 november 1886.

Sålunda böra åtskilliga bestämmelser, som nu återfinnas endast i ett flertal af bankernas bolagsordningar, inflyttas i en blifvande lag, der äfven torde böra inrymmas vissa stadganden, som finnas upptagna i lagen om aktiebolag den 28 juni 1895.

Vidare bör, såvidt möjligt, tillsynen öfver bankerna göras mera verksam. I skrifvelse till Eders Kongl. Maj:t har 1900 års Riksdag ifrågasatt en förändring af bankinspektionens organisation särskildt derutinnan att anordningar vidtagas till åstadkommande af samarbete mellan bankinspektören och de af Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvande förordnade ombud i bankerna. Denna tanke är väl värd att tillvaratagas, hvarjemte det torde böra tillses, huruvida icke bankinspektionen kan göras mera effektiv derigenom, att annan påföljd för anmärkt öfverträdelse af lag eller bolagsordning fastställes än oktrojens förlust, den enda påföljd, som enligt 1886 års lag kan förekomma, men som tydligen knappast kan tillämpas.

Äfven i andra afseenden torde en revision af 1886 års lag vara önskelig; och med anledning af den enskilda sedelutgifningsrättens upphörande är en omarbetning af lagen angående enskild sedelutgifvande banks, bankaktiebolags och sparbanks konkurs den 7 juni 1889 erforderlig.

Jag hemställer i underdånighet, att Eders Kongl. Maj:t måtte tillsätta en komité för att afgifva yttrande och förslag beträffande de nu af mig omförmälda frågor angående de enskilda bankerna med rätt för komitén att yttra sig äfven öfver andra bankväsendet rörande frågor, hvilka komitén må finna ega den gemenskap med de förut nämnda, att komitén finner dem böra i ett sammanhang till behandling företagas.»

I den till komitén öfverlemnade, af de enskilda bankernas syndikat gjorda underdåniga framställning har syndikatet, under erinran att den enskilda sedelutgifningsrätten komme att upphöra med utgången af år 1903, anført, att, enär de enskilda bankernas kredit särskildt* i utlandet i icke oväsentlig mån stöddes af kändedomen om dessa bankers solidariska ansvarighet samt, derest berörda ansvarighet samtidigt med sedelutgifningsrätten upphörde, de enskilda bankerna, i synnerhet de, som arbetade med mindre grundfond, skulle, med den utsträckning deras verksamhet under de många gångna åren vunnit, vid tiden för sedelutgifningsrättens upphörande ställas inför nödvändigheten att antingen inskränka sin låneverksamhet eller öka sitt kapital, alternativ, hvilka, under tryckta penningeförhållanden, båda tvifvelsutän komme att för såväl allmänheten som bankerna sjelfva medföra svårigheter, det syntes högeligen önskvärdt, att tillstånd kunde lemnas de enskilda banker, som sådant önskade, att äfven efter sedelutgifningsrättens upphörande bibehålla den solidariska ansvarigheten. Syndikatet anhölle derföre, att Kongl. Maj:t täcktes för-

anstalta, att på lagstiftningens väg möjlighet blefve beredd för de enskilda banker, som sådant önskade, att vinna nådig koncession med bibehållande af sina delegares solidariska ansvarighet äfven efter år 1903.

Den första fråga, komitén haft att taga under öfvervägande, är den rörande det tillämpningsområde, den ifrågasatta nya lagstiftningen må omfatta.

Innan komitén öfvergår till besvarande af denna fråga, anser sig komitén böra lemna en kortfattad öfverblick öfver den hos oss nu gällande lagstiftning i fråga om idkande af bankrörelse, dervid komitén bortser från de för Sveriges riksbank och sparbankerna meddelade bestämmelser, hvilka icke utgöra föremål för komiténs uppdrag.

Bankrörelse drifves i vårt land, som bekant, såväl af bolag som af enskilde personer. De olika slag af bolag för bankrörelses drifvande, hvilka hos oss förekomma, äro enskilda banker med solidarisk ansvarighet för delegarne, bankaktiebolag, vanliga handelsbolag, till hvilken grupp höra de s. k. solidariska folkbankerna, samt kommanditbolag.

De för de enskilda bankerna gällande författningar utgöras af Kongl. kungörelsen angående enskilda banker med rätt att utgifva egna banksedlar den 12 juni 1874, Kongl. kungörelsen angående upphörande af dessa bankers rätt att utgifva egna sedlar lydande å fem kronor m. m. den 20 juni 1879, lagen den 19 maj 1899 om ändrad lydelse af § 31 i förenämnda kungörelse, lagen med vissa bestämmelser angående enskilda banker, som afstått från sedelutgifningsrätt, den 27 maj 1898, lagen med vissa bestämmelser angående enskilda sedelutgifvande banker den 7 juni 1889, lagen angående enskild sedelutgifvande banks, bankaktiebolags och sparbanks konkurs den 7 juni 1889 samt lagen den 18 april 1890 angående ändrad lydelse af 3 § i sistnämnda lag. Delegarne i de enskilda bankerna utgöras af s. k. solidariske bolagsmän, hvilka ega att, till förstärkande af bolagets grundfond, med sig för högst hälften af det belopp, de solidariske bolagsmännen insatt, förena kommanditlottegarare. De solidariske bolagsmännen svara, en för alla och alla för en, för uppfyllandet af bolagets alla förbindelser, dock att denna ansvarighet ej må af bolagets borgenärer göras gällande mot bolagsman i annan ordning än som föreskrifves i ofvannämnda lag angående enskild sedelutgifvande banks, bankaktiebolags och sparbanks konkurs. Kommanditlottegarernes ansvarighet för bolagets förbindelser är deremot begränsad till deras lotters fulla belopp.

De för bankaktiebolagen gällande författningar utgöras af lagen angående bankaktiebolag den 19 november 1886, lagen den 19 maj

1899 om ändrad lydelse af 18 § i nyssnämnda lag, lagen om registrering af bankaktiebolag den 28 juni 1895 samt förenämnda lagar med bestämmelser angående enskild banks, bankaktiebolags och sparbanks konkurs. Delegarne i bankaktiebolag äro, utom i vissa särskildt angifna fall, ej ansvarige för bolagets förbindelser med mera än en hvar insatt eller åtagit sig insätta. Bankaktiebolagslagen eger icke tillämpning på aktiebolag, som uteslutande hafva till ändamål att idka fastighetsbelåning eller pantlånerörelse, för hvilka bolag föreskrifter äro meddelade i lagen den 25 maj 1898. På grund af i 1886 års lag meddeladt öfvergångsstadgande äro de bankaktiebolag, hvilka erhållit stadfästelse å bolagsordningen före samma lags trädande i kraft, undantagna från lagens tillämpning såvidt afser ämnen, rörande hvilka blifvit i bolagsordningarne särskildt stadgadt.

Delegare i s. k. solidarisk folkbank svara, likasom delegarne i vanliga handelsbolag, en för alla och alla för en för bankens alla förbindelser. Ingår bland bankens rörelsegrenar sådan inlåning, som sparbank bedrifver, är inrättningen, jemlikt lagen angående tillsyn å vissa s. k. folkbanker och med folkbanker jemförliga penningeinrättningar den 29 juli 1892, underkastad tillsyn af Konungens befallningshafvande. I öfrigt äro för dessa penningeinrättningar ej meddelade andra bestämmelser än de, som gälla för handelsbolag i allmänhet.

För kommanditbolag, hvilka drifva bankrörelse, finnas icke meddelade andra stadganden än de, som gälla för kommanditbolag i allmänhet och hvilka återfinnas i lagen om handelsbolag och om enkla bolag med dertill hörande författningar.

Drifves slutligen bankrörelse af enskild person, gälla för sådan rörelse ej andra bestämmelser än de, som för utöfvande af näring i allmänhet äro meddelade.

Genom upphörande af de enskilda bankernas sedelutgifningsrätt kommer det hittillsvarande hufvudsakliga kännetecknet på de solidariska penningeinrättningar, som afses i den egentliga banklagstiftningen, att bortfalla. Vid sådant förhållande har det gäلت för komitén — som delar den af de enskilda bankernas syndikat uttalade uppfattningen om det önskvärda deri, att tillfälle beredes banker att äfven framgent få utöfva sin verksamhet under solidarisk ansvarighet — att i den nya lag, komitén i sådant syfte föreslår, på annat sätt utmärka de penningeinrättningar, som skola inbegripas under lagen.

Komitén, hvilken ansett det innefatta en alltför stor inskränkning i näringsfriheten att medgifva allenast dem, som vilja underkasta sig

den nya lagens bestämmelser, tillstånd att idka bankverksamhet under solidarisk ansvarighet, har härvid funnit ändamålsenligt att låta icke blott beskaffenheten af verksamheten utan äfven den benämning, hvarunder densamma bedrifves, vara afgörande för lagens tillämpning. I samband härmed vill komitén erinra om det redan antydda förhållandet, hurusom för närvarande i vårt land åtskilliga penningeinrättningar, hvilka ej lyda under banklagarna — särskildt s. k. folkbanker — drifva sin rörelse under benämningen bank. Genom denna benämning bibringas allmänheten den origtiga föreställning, att dessa anstalter äro, likasom de verkliga bankerna, underkastade gällande banklagstiftning; och det förtroende, som kommer dylika anstalter till del, är därför i många fall oförtjent. Till vinnande af komiténs ofvan angifna syfte och förekommande af nyssberörda olägenhet vill komitén förorda, att alla de enskilda företag, som *under benämningen bank* bedrifva bankverksamhet under solidarisk ansvarighet, skola underkastas den nya lagen, i öfverensstämmelse hvarmed komitén å andra sidan föreslagit meddelande af förbud för enskild person äfvensom för annan enskild penningeinrättning än sparbank, bankaktiebolag och de bankbolag, den nya lagen är afsedd att omfatta, att i firman använda ordet bank; och har komitén ansett att åt detta förbud bör gifvas retroaktiv verkan med den begränsning, som närmare angifves i den speciella motiveringen.

I 1874 års ofvannämnda kungörelse är stadgadt, att enskild banks af de solidariska bolagsmännen insatta grundfond ej må understiga 1 million kronor. Detta stadgande må hafva varit fullt befogadt, så länge sådan bank egt sedelutgifningsrätt, men, sedan denna rätt upphört, synes skäl ej föreligga att för ifrågavarande slag af banker stadga högre minimigrundfond än för bankaktiebolagen. Enligt den för bankaktiebolagen gällande lag skall dylik banks grundfond utgöra minst 1 million kronor, dock att, der de i bolagsordningen meddelade närmare bestämmelser angående bolagets rörelsegrenar och villkoren därför uppenbarligen gifva vid handen, att bolaget icke har till ändamål att drifva bankrörelse i större omfattning utan blott att tillgodose den mindre omsättningen å viss ort, grundfonden må, om Konungen gifver dertill lof, bestämmas till lägre belopp, dock ej understigande 200,000 kronor. Om en dylik bestämmelse meddelades jemväl för bankbolag med solidarisk ansvarighet för delegarne, torde det kunna antagas, att derigenom i sin mån motverkades uppkomsten af nya solidariska penningeinstitutioner utanför den nya banklagstiftningen, ett förhållande, hvilket synes komitén önskvärdt; och blefve det dermed äfven underlättadt åtminstone för de större bland de nuvarande s. k. folkbankerna att ombilda sig till sådana

bankbolag, som den nya lagen afser. Komitén vill alltså förorda, att minimikapitalet bestämmes för båda ifrågavarande slag af bankbolag till enahanda belopp, som nu är för bankaktiebolagen bestämdt, men anser att i sammanhang härmed föreskrift bör meddelas i syfte att åt de större solidariska bankerna varder förbehållen deras af ålder antagna benämning enskild bank, under det att för de solidariska banker, hvilkas grundfond understiger 1 million kronor, stadgas skyldighet att i firman använda ordet folkbank.

Enligt ofvannämnda för såväl de enskilda bankerna som för bankaktiebolagen gällande författningar är det bank förbjudet drifva handel med aktier. Handel med dylika papper är sålunda förbehållen enskilda personer eller inrättningar, hvilka icke, likasom bankerna, stå under det allmännas kontroll. Komitén har icke kunnat undgå att finna såsom en brist i lagstiftningen frånvaron af alla bestämmelser till reglerande af dylik handel. Att en med tillräckligt kapital utrustad, på lämpligt sätt organiserad och under offentlig kontroll stäld aktieemissionsanstalt skulle, med den fackkunskap rörande industriella företags ekonomiska bärighet och andra hithörande förhållanden, öfver hvilken en sådan inrättning måste antagas komma att förfoga, varda till nytta för industrien, synes komitén obestriddigt. Men att utan vidare upphäfva nu gällande förbud för bankerna att drifva handel med aktier anser komitén ingalunda tillrådigt. Hvad i denna fråga bör göras synes komitén vara, att lagstadganden meddelas rörande en ny banktyp, hvilken skulle ega att, under aktiebolagsformen, jemte drivande af bankrörelse, idka handel med aktier. Beträffande de fordringar, lagstiftningen borde uppställa på dylika bankaktiebolag, ligger det i sakens natur, att dessa bolag i anseende till den risk, som är med aktieemissionrörelse förenad, böra utrustas med grundkapital, vida öfverstigande det, som må anses tillräckligt för de vanliga bankerna. Såsom minimigrundfond för dessa bolag vill komitén föreslå 3 millioner kronor. För ifrågavarande bolag borde härförutom, enligt komiténs åsigt, gälla, att bolagets inlåning från allmänheten strängt begränsades och bestämdes till högst sammanlagda beloppet af bolagets egna fonder, samt att bolaget skulle vara skyldigt att i firman begagna viss, från de vanliga bankerna skiljaktig benämning. I sådant hänseende vill komitén föreslå ordet industriförlagsbank. I öfrigt skulle för dessa banker gälla de för bankaktiebolag i allmänhet meddelade stadganden.

I de afgifna förslagen till lagar angående bankaktiebolag och angående bankbolag med solidarisk ansvarighet för delegarne, hvilka

båda lagförslag i stor utsträckning sins emellan öfverensstämma, hafva i vidsträckt omfattning införts från aktiebolagslagen hemtade stadganden. I dessa lagförslag hafva vidare intagits, förutom stadganden, hemtade från de för bankerna nu gällande författningar, dels vissa i flertalet af bankernas bolagsordningar förekommande bestämmelser, dels ock några föreskrifter, hemtade från det förslag till lag angående enskilda bankbolag med sedelutgifningsrätt, hvilket blef af Kongl. Maj:t i proposition till 1887 års Riksdag framlagdt, men som, till följd af Riksdagens upplösning, ej blef af Riksdagen pröfvadt. Slutligen hafva i förevarande lagförslag införts vissa nya bestämmelser, afseende att åstadkomma en effektivare kontroll af bankernas verksamhet, rörande hvilka bestämmelser komitén anser lämpligt här lemna en något utförligare redogörelse.

Den naturligaste och verksamaste kontrollen öfver bankernas rörelse beredes helt visst derigenom, att resultaten af deras verksamhet, i den mån sådant kan ske, framläggas för allmänheten. Men det är tydligen då också af den största vikt, att de meddelanden angående bankerna, som i form af månadsrapporter samt revisions- och förvaltningsberättelser lemnas allmänheten, innehålla fullt exakta uppgifter. I annat fall lända de icke till gagn utan till skada, i det de vilseleda den allmänhet, hos hvilken bankerna söka kredit. Då dessa meddelanden grunda sig på bankernas räkenskaper, är det således af nöden, att dessa föras så, att de gifva ett, så vidt möjligt, tillförlitligt uttryck af den verkliga ställningen. Att boksluten upprättas efter sunda principer har derföre synts komitén vara af så stor betydelse, att bestämmelser härom böra i lag införas. Det är emellertid uppenbart att dervid icke kan ifrågakomma att meddela några detaljföreskrifter. Endast sådana grundprinciper, om hvilkas rättighet olika meningar icke gerna kunna råda, böra i lag inrymmas. Sålunda har komitén, i hufvudsaklig öfverensstämmelse med de bestämmelser, den tyska handelslagstiftningen uppställer för alla affärsföretag, föreslagit, att i den balansräkning, bankstyrelse har att årligen upprätta, bolagets tillgångar icke må upptagas öfver deras verkliga värden, samt att förty värdelösa fordringar skola afskrifvas och osäkra fordringar upptagas endast till de belopp, hvarmed de beräknas komma att ingå.

Det har äfven varit inom komitén ifrågasatt att föreskrifva, det de tillgångar, som utan hinder af banksekretessen kunna närmare uppgifvas, nemligen banken tillhöriga obligationer och aktier, skola i styrelsens årliga förvaltningsberättelse specificeras med uppgift om de kurser, hvartill dessa värdepapper upptagits. Men då ett korrektiv mot en

bokföring till allt för höga kurser ansetts ligga i ofvannämnda, af komitén föreslagna bestämmelser och då i allt fall dessa värdepapper i regeln utgöra en jämförelsevis ringa del af en banks portfölj, har komitén funnit en uttrycklig föreskrift i denna syftning icke vara erforderlig, men vill dock uttala sig för önskvärdheten deraf, att en dylik specifikation sker. Om ett flertal banker iakttaga detta, såsom stundom redan nu sker, lära de öfriga knappast uraktlåta att följa exemplet.

I afseende särskildt å den kontroll, som utöfvas genom af staten anordnad tillsyn öfver bankerna, kan önskvärdheten deraf, att denna göres mera effektiv, väl icke bestridas. Men det är af vigt, att man dervid icke lemna sig, att de banker, om hvilka här är fråga, äro enskilda affärsföretag, som, med iakttagande af lagligen gällande föreskrifter, skola ledas, icke af något statens organ, utan af dem, delegarne sjelfva utsett till sina förtroendemän. Man bör se sig för, att man icke stänger dessa banker inom så snäva gränser, att man hindrar deras sunda utveckling. Den, som å statens vägnar närmast utöfvar tillsyn öfver bankerna, bankinspektören, bör derföre allt framgent icke ega makt att framtvinga ändring af andra förhållanden än dem, som strida mot de i lag och reglementen meddelade föreskrifter. De missförhållanden, som han i öfrigt anser förefinnas, eger han visserligen för bankstyrelsen påvisa; men dylika erinringar kunna gifvetvis endast hafva karaktären af råd. Och det är vidare tydligt, att sådana af bankinspektören gjorda erinringar i regeln icke kunna bringas till offentlighet; dels ligger det nemligen i sakens natur, att sådana uttalanden af bankinspektören oftast beröra enskildes förhållanden till banken, hvilka ju icke få för allmänheten yppas, och dels kan det inträffa, att dessa uttalanden äro af den art eller göras under sådana förhållanden, att deras offentliggörande skulle mera skada än gagna ej blott den bank, som är i fråga, utan ock det allmänna.

Att emellertid, på sätt chefen för finansdepartementet framhållit, en brist i den nuvarande banklagstiftningen ligger deri, att annan påföljd än oktrojens förlust icke är fastställd för anmärkt öfverträdelse af lag eller bolagsordning, kan icke bestridas. Nämnda påföljd är ju i de allra flesta fall alldeles för sträng, helst den skulle drabba icke blott den felande, i de flesta fall styrelsen, utan äfven bankens samtliga öfriga delegare äfvensom dess kunder. Något lagligt och användbart medel att förmå en tredskande bankstyrelse att rätta ett lagstridigt beslut eller olaglig åtgärd finnes således icke för det närvarande. Komitén har trott, det denna lucka i lagstiftningen bäst fyllas genom en bestämmelse, motsvarande den gällande sparbankslag för liknande

fall innehåller. Det har sålunda blifvit föreslaget, att förbud må kunna vid vite meddelas för verkställighet af olagligt beslut samt vederbörande styrelse föreläggas att, om sådant beslut gått i verkställighet, göra rättelse, der så kan ske, så ock att fullgöra hvad densamma enligt lag och bolagsordning åligger. Konungens befallningshafvande har ansetts böra vara den myndighet, som har att meddela ett sådant förbud eller föreläggande; men då ett dylikt ingripande icke alltid kan vara behöfligt eller lämpligt och för bedömande häraf erfordras en sakkännedom, som närmast torde vara att påräkna hos bankinspektören, har komitén föreslagit, att Konungens befallningshafvande skulle ega att sålunda inskrida endast på framställning af denne, dervid Konungens befallningshafvande tydligen skulle hafva att pröfva, huruvida bankinspektörens anmälan vore lagligen grundad. Mot Konungens befallningshafvandes beslut skulle såväl bankinspektören som vederbörande bankstyrelse ega att föra klagan hos Konungen.

Har emellertid ett olagligt beslut redan blifvit verkställt och kan rättelse icke ske, så ega tydligen de nämnda föreskrifterna icke någon tillämpning. Om genom den olagliga åtgärden skada uppstått, äro visserligen de, som för åtgärden äro ansvariga, ersättningsskyldiga; men äfven i annat fall borde tydligen icke en lagöfverträdelse kunna utan påföljd begås. Det ligger då närmast till hands att för olaglig åtgärd fastställa bötesansvar; men så många sakliga och formella betänkligheter hafva härför mött, att komitén öfvergifvit denna tanke. För att emellertid hvarje påföljd för lagöfverträdelse i slikt fall icke med nödvändighet må vara utesluten, har komitén föreslagit, att af bankinspektören framställd anmärkning mot sådan af styrelse eller bolagsstämma vidtagen åtgärd, som står i strid med lag eller den för bolaget fastställda ordning men icke föranleder anmälan hos Konungens befallningshafvande, må bringas till allmänhetens kännedom, dock endast om chefen för finansdepartementet derom förordnar. Man har föreställt sig, att den i lag fastslagna möjligheten af ett dylikt publicerande skulle verka tillräckligt afskräckande, så att en sådan åtgärd ytterst sällan skulle behöfva vidtagas. Såsom den strängaste påföljd har komitén föreslagit oktrojens förlust, dock endast vid svårare afvikelse från lag eller bolagsordning.

I öfrigt är bankinspektörens befogenhet gent emot bankerna endast på det sätt utsträckt, att han eger sammankalla bankstyrelse och bolagsstämma äfvensom närvara vid bolagsstämma och vid af honom utlyst styrelsesammanträde samt i öfverläggningarna deltaga. Det kan nemligen väl tänkas, att en bank råkar i en kritisk belägenhet genom mer eller mindre groft vållande af dess verkställande direktör, dervid det

tydliga kan vara af vigt, att bankinspektören får sätta sig i snabb och direkt förbindelse med styrelsen, eller att styrelsen deltagar i beslut om äfventyrliga och klandervärda operationer, då bankinspektören bör ega befogenhet att framlägga förhållandena för bolaget.

Såsom i chefens för finansdepartementet yttrande omförmäles har Riksdagen ifrågasatt, att anordningar borde vidtagas för att åstadkomma samarbete mellan bankinspektören och de af Konungens befallningshafvande förordnade ombud i bankerna; och komitén har egnat denna grannliga fråga en omsorgsfull pröfning.

Det ombud, Konungens befallningshafvande vid hvarje bank anställer, har, om man frånser pröfningen och vården af de sedelutgifvande bankernas grundfondshypotek, hvilket bestyr upphör med sedelutgifningen, till hufvudsakligt åliggande att kontrollera och attestera rättigheten af den rapport, som för hvarje månad skall insändas till finansdepartementet. Derjemte förordnar Konungens befallningshafvande vid hvarje bank en person, som deltagar i den årliga revisionen af bankens förvaltning. Det vore enligt komiténs mening önskvärdt, att, såsom någon gång redan nu sker, dessa begge uppdrag i samma bank lemnades åt *en* person, hvilken således skulle både granska månadsrapporterna och deltaga i revisionen. Denne person borde då kunna förväntas erhålla en bättre inblick i bankens förhållanden, än ombudet och revisorn nu hvar för sig ega, och han skulle derföre kunna med större sakkännedom fullgöra de skilda uppdragen. Då emellertid de personliga betingelserna för de begge uppdragen kunna sägas vara i viss mån olikartade, i det revisorsuppdraget måste anses mera grannliga och maktpåliggande, samt det sålunda kan inträffa, att den person, som anses lämplig att deltaga i revisionen, till äfventyrs icke är villig att åtaga sig arbetet med månadsrapporternas granskning, har komitén icke ansett ändamålsenligt att i lag stadga, det uppdragen skola förenas i en hand.

Att nu anordna ett samarbete mellan bankinspektören och Konungens befallningshafvandes ombud i bankerna på det sätt, att dessa senare skulle, såsom ett slags underinspektörer, vara pliktiga att på bankinspektörens anmodan verkställa inspektioner synes icke tillrådligt eller nödigt. Enhetligheten i bankinspektionen skulle derigenom äfventyras och bankerna skulle kunna blifva besvärade med tätare inspektioner, än behofvet påkallar och för bankverksamhetens lugna gång är önskvärdt. Men att dessa ombud, som ju dock utföra en viss tillsyn i bankerna, fortfarande skola stå alldeles isolerade från den centrala bankinspektionen är utan tvifvel icke ändamålsenligt. Komitén har

derföre förordat skyldighet för det allmänna ombudet att meddela bankinspektören alla de upplysningar om vederbörande bank, som af honom äskas. Bankinspektören kan sålunda, utan att särskild bankinspektion anordnas, erhålla tillförlitlig underrättelse om förhållanden, som det kan vara af vigt att känna; och ombudet, som redan enligt nu gällande lag har tillträde till banks räkenskaper och handlingar, bör utan vidare svårighet kunna meddela sådan upplysning.

I lagen med vissa bestämmelser angående enskilda sedelutgifvande banker den 7 juni 1889 är stadgadt, att, när enskild bank med sedelutgifningsrätt upplöses utan konkurs, vill Konungen, uppå anmälan härom, genom allmän kungörelse förelägga en hvar, som innehar af banken utgifven sedel, att inom två år från kungörelsens dag, vid förlust af all betalningsrätt, förete sedeln till infriande i banken. Hufvudsakligen enahanda förfarande skall, jemlikt lagen angående enskild sedelutgifvande banks, bankaktiebolags och sparbanks konkurs, tillämpas, i den händelse enskild bank råkat i konkurstillstånd. För de fall åter, då enskild bank, utan att upplösas, upphör med sedelutgifning, finnas inga bestämmelser meddelade, hvilka motsvara berörda i 1889 års lag intagna stadgande. Då emellertid dylika bestämmelser äro erforderliga, hafva sådana intagits såsom öfvergångsstadgande i lagförslaget angående bankbolag med solidarisk ansvarighet för delegarne.

Komitén har slutligen omarbetat ofvannämnda lag angående enskild banks, bankaktiebolags och sparbanks konkurs. Det härutinnan upprättade förslag till lag i ämnet — afsedd att träda i kraft den 1 januari 1904 och sålunda efter den enskilda sedelutgifningens upphörande — skiljer sig från gällande lag hufvudsakligen derutinnan, att ur detsamma utesluts alla de i lagen intagna bestämmelser, hvilka hafva afseende på enskild banks sedelutgifningsrätt. Då emellertid dessa bestämmelser böra, jemväl efter lagens trädande i kraft, i tillämpliga delar lända till efterrättelse, i händelse bankbolag, som egt utgifva banksedlar, råkar i konkurstillstånd under det bolaget häftar i betalningsansvar för utgifna sedlar, har ett öfvergångsstadgande i berörda syfte uti förevarande lagförslag inryckts.

Efter denna allmänna redogörelse öfver de afgifna lagförslagen öfvergår komitén till den speciella motiveringen af de i förslagen före-

Specialmotiv.

kommande stadganden, dervid förslaget till *Lag angående bankbolag med solidarisk ansvarighet för delegarne* betecknas med *litt. A.* och förslaget till *Lag angående bankaktiebolag* betecknas med *litt. B.*

1 Kap.

Litt. A: 1 och
2 §§.
Litt. B: 1 och
2 §§.

Enligt gällande lag angående bankaktiebolag skall vid begäran om Konungens stadfästelse af bolagets ordning styrkas, att det belopp, hvartill enligt bolagsordningen grundfonden minst skall uppgå, blifvit tecknad samt att bolagsmännens antal ej understiger det, som för bankaktiebolags bildande är i lagen föreskrifvet. Några motsvarande bestämmelser finnas ej meddelade i 1874 års för de enskilda bankerna gällande kungörelse. Enär först genom bolagsordningens stadfästelse de grunder varda bestämda, efter hvilka bolagets verksamhet skall regleras, samt det synes obilligt fordra, att, förr än dessa grunder blifvit fastställda, teckning af aktier eller lotter i grundfonden skall ske, hafva berörda i bankaktiebolagslagen intagna stadgande utbytts mot bestämmelse i syfte att bolagsordningen skall hafva vunnit stadfästelse, innan aktie- eller lotteckning må ifrågakomma.

I 2 § af ifrågavarande lagförslag har intagits förbud för banks bildande annorledes än efter föregången inbjudning till teckning af aktier eller lotter i grundfonden. Det synes komitén desto önskvärdare, att dylikt förbud meddelas, som härigenom skulle i sin mån motverkas försök att kringgå den i aktiebolagslagen förekommande, i förslaget *litt. A* under 24 § och i förslaget *litt. B* under 20 § intagna, särskildt för bankbolag synnerligen lämpliga bestämmelsen, att till reservfonden alltid skall läggas hvad vid teckning kan för aktier eller lotter betingas utöver det belopp, hvarå de lyda.

Litt. A: 7 och
10 §§.

Beträffande de i 7 och 10 §§ af förslaget *litt. A* intagna bestämmelser får komitén hänvisa till hvad ofvan i den allmänna motiveringen rörande samma bestämmelser anförts.

Litt. A: 15 §.
Litt. B: 14 §.

I 1886 års lag är stadgadt, att bolagsordning för bankaktiebolag skall innefatta närmare bestämmelser angående, bland annat, det äfven-tyr, som skall följa å bolagsmans uraktlåtenhet att i rätt tid verkställa inbetalning å eller ställa nöjaktig säkerhet för hvad af grundfonden belöper sig å hans andel. I 1874 års kungörelse finnas inga motsvarande bestämmelser meddelade. Enär stadganden i detta ämne torde

för båda slagen af bankbolag erfordras samt synas vara af den vigt, att de böra hafva sin plats i lagen, hafva i 15 § af förslaget litt. A och i 14 § af förslaget litt. B införts stadganden i berörda syfte, hvilka i tillämpliga delar öfverensstämma med motsvarande i 6 § af aktiebolagslagen förekommande bestämmelser.

19 och 21 §§ af förslaget litt. A öfverensstämma i hufvudsakliga delar med motsvarande i de enskilda bankernas bolagsordningar allmänneligen förekommande bestämmelser. Till dessa bestämmelser har emellertid komitén ansett böra fogas stadgande, hvarigenom rätt till utdelning å hufvudlott göres beroende deraf, att lottegarare kan antagas till bolagsman, d. v. s. är svensk medborgare. Då enligt gällande lag angående bankaktiebolag ej någon må från dylikt bolag uppbära utdelning, innan han blifvit i registerboken införd, samt inregistrering af delegare i bankaktiebolag blott kan ifrågakomma beträffande svenska medborgare, står berörda i förslaget litt. A intagna tilläggsstadgande i öfverensstämmelse med nämnda för bankaktiebolag nu gällande princip, i hvilken komitén anser någon ändring ej böra ifrågakomma. *Litt. A: 19 och 21 §§.*

Rörande afsättning till reservfond är i bankaktiebolagslagen stadgadt, att af behållna årliga vinsten skola minst femton procent afsättas till bildande af reservfond, samt att, sedan reservfonden uppgått till femtio procent af grundfonden, vidare afsättning till reservfonden må kunna upphöra. Några motsvarande bestämmelser finnas ej meddelade i 1874 års kungörelse, men äro i de enskilda bankernas bolagsordningar intagna föreskrifter, att minst tio procent af behållna årliga vinsten skola afsättas till reservfond, samt att, sedan reservfonden uppgått till tjuugu procent af grundfonden, vidare afsättning till reservfonden må bero på bolagsstämmas beslut. Enär stadgandena uti ifrågavarande ämne torde böra blifva lika för båda slagen af bankbolag samt af ofvan anförda bestämmelser företråde synes böra gifvas åt de för bankaktiebolag meddelade, hafva i 24 § af förslaget litt. A och 20 § af förslaget litt. B. införts enahanda stadganden, hvilka nu gälla för bankaktiebolagen. *Litt. A: 24 §. Litt. B: 20 §.*

Bankaktiebolagslagens 34 § har följande lydelse:

»Varder, under det bankaktiebolag fortsätter sin rörelse, utdelning beslutad och verkställd, ändå att, enligt senast upprättade bokslut, tillgång dertill icke finnes utan minskande af bolagets grundfond eller reservfond, vare, i händelse af bolagets oförmåga att fullgöra sina förbindelser, de bolagsmän, som uppburit sådan utdelning, skyldige att *Litt. A: 25 §. Litt. B: 21 §.*

återbära densamma; och ansvare derjemte de bolagsmän, som deltagit i beslutet, en för alla och alla för en, för den brist, som vid återbäringen kan uppkomma.

Lag samma vare, der, efter det bankaktiebolag blifvit stäldt under utredning eller beslut fattats om bolagets upplösning, utdelning till bolagsmännen skett och bolaget sedermera finnes oförmöget att fullgöra sina förbindelser».

Hvad angår det i 1 mom. af denna § omhandlade fall, eller att bolagets grundfond eller reservfond varder under det bolaget fortsätter sin rörelse använd till utdelning åt bolagsmännen, torde skäl ej föreligga att, på sätt i nämnda mom. skett, inskränka här stadgade återbäringsskyldighet till allenast det fall, att bolaget varder oförmöget att fullgöra sina förbindelser, utan synes nyssberörda påföljd af den olagliga åtgärden böra inträda, ehvad bolaget finnes i stånd infria sina förbindelser eller icke. I enlighet härmed hafva 25 § i förslaget litt. A och 21 § i förslaget litt. B affattats.

Beträffande åter det fall, som i 2 mom. af förenämnda 34 § afses, eller att utdelning till bolagsmännen skett, efter det bankaktiebolag stälts under utredning eller beslut fattats om bolagets upplösning, synes återbäringsskyldighet för bolagsmännen ej böra ifrågakomma i annan händelse, än att sådant kräfvess för tillgodoseende af bolagets borgenärers rätt. Men då dylik återbäringsskyldighet torde följa redan af den i 92 § af förslaget litt. A och 84 § af förslaget litt. B meddelade allmänna föreskrift om åliggande för styrelseledamöter, liquidatorer eller delegare att vid begången lagöfverträdelse svara för all deraf uppkommande skada, lärer något särskildt stadgande, motsvarande berörda 2 mom. af 34 § i bankaktiebolagslagen, icke vara erforderligt.

Litt. A: 25
m. fl. §§.

För att tydiligen utmärka den rättsliga naturen af den solidariska ansvarighet, som omförmäles i 25 § af förslaget litt. A, till skillnad från den ansvarighet, som i allmänhet åligger delegare i sådant bankbolag, som i samma lagförslag afses, och hvilken ansvarighet äfven den är solidarisk, ehuru i visst afseende modifierad, har komitén i förenämnda § likasom i alla de §§ i förslaget litt. A, der denna strängare solidariska ansvarighet föreskrifvits, uttryckligen angifvit, att vederbörande ansvara, en för alla och alla för en, *efter allmän lag*.

II Kap.

Litt. A: 27 §.
Litt. B: 24 §.

3 mom. af 27 § i förslaget litt. A afviker från motsvarande 3 mom. af 24 § i förslaget litt. B derutinnan, att för bankbolag med soli-

darisk ansvarighet för delegarne intagits förbud att såsom pant mottaga andra bankbolags hufvudlottbref. Denna skiljaktighet betingas af den olika ansvarighet, som åligger delegare i bankaktiebolag och delegare i andra bankbolag. Om nemligen ett bankbolag med solidarisk ansvarighet för delegarne nödgas att, till skyddande af sin fordran, inköpa ett annat bankbolags hufvudlottbref, kan tydligen en dylik åtgärd, derest den bank, hvars lottbref inköpts, gör konkurs och förstnämnda bank ingått såsom delegare i den insolventa banken, komma att medföra utsträckt personlig ansvarighet för förstnämnda bankbolags delegare. Ett likartadt förhållande kan deremot ej tänkas inträda såsom följd deraf, att bankaktiebolag belånar solidarisk banks hufvudlottbref, alldenstund delegare i bankaktiebolag ej svara för bolagets förbindelser med mera än hvar och en i bolaget insatt.

För såväl enskilda banker som bankaktiebolag är för närvarande stadgadt, att bank ej må ikläda sig skyldighet att annorledes än viss tid, minst en vecka, efter uppsägning återbetala å sparkasseräkning insatta medel; styrelsen dock öppet lemnadt att, då sådant utan olägenhet kan ske, medgifva utbetalning utan afvaktan på uppsägningstidens utgång. Sistberörda bestämmelse läser ofta tillämpas så, att vederbörande styrelse lemnar generelt medgifvande, att af å sparkasseräkning insatta medel visst, vanligen i sparkasseboken till siffran angifvet belopp må af insättare återbekommas utan afvaktan på uppsägningstidens utgång. Då emellertid syftet med förenämnda stadgande tydligen är, att bankstyrelsen må endast i särskilda fall medgifva, att medel, som insättas å sparkasseräkning, återbetalas förr än den stadgade uppsägningstiden tilländagått, har en förtydligande bestämmelse härom införts i 29 § af förslaget litt. A och i 26 § af förslaget litt. B.

Litt. A: 29 §.
Litt. B: 26 §.

Efter det att i 1 mom. af bankaktiebolagslagens 18 § meddelats vissa stadganden angående af bankaktiebolag utfärdade depositionsbevis, äro i 2 mom. af samma § införda bestämmelser, att i öfrigt må af bankaktiebolag utfärdadt bevis, att medel blifvit der insatta eller dit inbetalda, icke genom öfverlåtelse användas som betalningsmedel, hvarjemte tillagts, att sådant bevis endast skall gälla såsom bevisningsmedel i fråga om inbetalningen eller insättningen. Enär berörda i 2 mom. intagna bestämmelser torde vara dels betydelselösa dels öfverflödiga, hafva några motsvarande stadganden ej blifvit i förevarande lagförslag införda. Det i 19 § af bankaktiebolagslagen meddelade stadgande, att till lånereverser, qvittenser, kontrakt och bevis må begagnas tryckta eller graverade blanketter, har ock, såsom obehöfligt, ur lagförslagen uteslutits.

III Kap.

Litt. A: 33 §.
Litt. B: 30 §.

Enligt aktiebolagslagen eger ej annan än ledamot af bolagets styrelse att registreras såsom berättigad att teckna bolagets firma. Då, som bekant, de större bankerna i allmänhet hafva ett flertal afdelningskontor och det mången gång kan möta svårighet att vid ett hvart afdelningskontor erhålla för firmans tecknande lämplig styrelseledamot, har inom komitén uppstått fråga, huruvida icke i banklagarne borde meddelas föreskrift, att jemväl annan än styrelseledamot må registreras såsom berättigad teckna bolagets firma. Då emellertid med nu gällande bestämmelser äfven annan än styrelseledamot kan på grund af uppdrag — lemnadt af styrelse eller bolagsstämma — teckna firma med bindande verkan för bolaget, ehuru registrering af sådant förhållande ej kan ifrågakomma, har komitén ansett sig icke böra i fråga om banker föreslå några från nu gällande principer rörande firmateckning afvikande bestämmelser, helst berörda i aktiebolagslagen förekommande stadgande redan under en följd af år varit tillämpligt jemväl å bankaktiebolag, utan att, såvidt komitén har sig bekant, några olägenheter häraf försports.

Litt. A: 40 §.
Litt. B: 37 §.

Rörande den i 40 § af förslaget litt A och 37 § af förslaget litt B intagna bestämmelse om balansräknings uppgörande får komitén hänvisa till hvad ofvan i den allmänna motiveringen rörande dessa bestämmelser anförts.

IV Kap.

Litt. A: 49 §.
Litt. B: 46 §.

I bankaktiebolagslagens 31 och 32 §§ äro meddelade bestämmelser för det fall, att, bankaktiebolag gjort sådana förluster, att reservfonden och tio procent af grundfonden förlorats. I sådant afseende är föreskrifvet, att, derest vid särskild för ändamålet utlyst bolagsstämma stämman med två tredjedelar af de afgifna rösterna besluter att inom tre månader tillskjuta hvad som erfordras för att återställa grundfonden till dess behöriga belopp, bolaget eger fortsätta rörelsen, men att, i motsatt fall eller om bolagsstämmobeslut, hvarom nyss nämnts, icke blifvit inom sagda tid fullgjordt, bolaget skall ställas under utredning; och är derjemte stadgadt, att bolagsman, som vid omförmälda

bolagsstämma anmält sig icke vilja deltaga i beslutadt tillskott, ej är dertill pliktig. Beträffande enskilda banker är i § 35 af 1874 års kungörelse för det förutsatta fallet stadgad, att bolaget skall ställas under utredning, så framt ej bolaget på en för ändamålet sammankallad bolagsstämma förklarar sig villigt att, inom tre månader derefter, genom erforderligt tillskott återställa grundfonden till dess behöriga belopp. Då det synes komitén obilligt att för det fall, som i ofvannämnda stadganden afses, fordra tillskott af andra bolagsmän än dem, hvilka uttryckligen förklarar sig villige erlægga sådant, hafva i 49 § af förslaget litt A. och 46 af § förslaget litt B införts ändrade bestämmelser, gående derpå ut, att, derest, efter det bolaget gjort sådana förluster, hvarom ofvan förmäls, före eller senast vid för ändamålet utlyst bolagsstämma tecknats hvad som erfordras för grundfondens återställande, bolaget eger fortsätta rörelsen, men att, om så icke skett eller om för grundfondens återställande tecknadt tillskott icke inbetalts inom tre månader från omförmälda stämma, bolaget skall upplösas.

I de under senare tid fastställda ordningar för bankbolag har intagits bestämmelse derom, att, derest bolaget ej öppnar sin rörelse inom viss tid från det bolagsordningen faststälts, den meddelade oktroyen skall anses förverkad. Enär det icke synes böra tillåtas bankbolag att, utan särskild påföljd, dröja alltför lång tid, efter det bolaget bildats, med öppnandet af bolagets rörelse, samt bestämmelse härom synes vara af beskaffenhet att böra intagas i banklagarne, hafva bland de i 50 § af förslaget litt. A och 47 § af förslaget litt. B angifna anledningar till bankbolags upplösning upptagits jemväl den, att bolaget icke öppnat sin rörelse inom ett år från bolagets bildande.

Litt. A: 50 §.
Litt. B: 47 §.

I 1874 års kungörelse angående enskilda banker finnes visserligen ej uttryckligen stadgad, att solidarisk bolagsman, som ej vill under förlängd oktroy i bolaget kvarstå, må, efter det den löpande oktroyen tilländagått, ur bolaget utträda och dervid af bolagets behållning utbekomma hvad på honom belöper, men genom den i 5 § af nämnda kungörelse meddelade bestämmelse, att sådan bolagsman ej är berättigad att *under oktroytiden* från bolaget afgå, med mindre bolaget dertill samtyckt, är dock indirekt uttaladt, att solidarisk bolagsman må ega att vid oktroytidens slut ur bolaget utträda. I de för de enskilda bankerna fastställda bolagsordningar äro ock meddelade åtskilliga detaljbestämmelser för det fall, att solidarisk bolagsman vill begagna sig af nämnda rätt. Enär

Litt. A: 62
och 63 §§.

berörda grundsats, hvilken synes komitén obestriddigt riktig, torde böra i lagen klarare angifvas, än som skett i 1874 års kungörelse, hafva i 62 och 63 §§ af förslaget litt. A i sådant hänseende införts bestämmelser, hvilka öfverensstämma med ofvannämnda af Kongl. Maj:t till 1887 års Riksdag framlagda förslag till lag om enskilda bankbolag med sedelutgifningsrätt.

Litt. B: 59 §.

Beträffande åter bankaktiebolagen finnes hvarken i den för dessa bolag gällande lag eller de för dem fastställda bolagsordningar meddelad bestämmelse, som tillerkänner bolagsman rätt att vid oktrojtidens slut ur bolaget utträda. Vid sådant förhållande och då komitén ej heller anser stadgande i detta syfte böra meddelas, torde skäl ej föreligga att bibehålla den i 36 § af bankaktiebolagslagen stadgade tidskillnad mellan, å ena sidan, ansökning om erhållande af förlängd oktroj och, å den andra, bolagets beslut om dylik ansökning. I den mot sistnämnda § svarande 59 § af förslaget litt. B har därför stadgande om tiden för bolagets beslut angående ansökning om förlängd oktroj ej införts.

V kap.

*Litt. B: 60—
68 §§.*

Lagen angående registrering af bankaktiebolag innehåller, förutom vissa ansvarsbestämmelser, hufvudsakligen allenast, att, sedan Konungen stadfast ordning för dylikt bolag, bolaget skall införas i aktiebolagsregistret, samt att i afseende å bolag, som blifvit infördt i registret, i tillämpliga delar skall gälla till efterrättelse hvad i lagen om aktiebolag blifvit om registrering så ock om ansvar för oriktig eller underlåten registrering stadgadt. Då det synes önskligt, att i den nya lagen angående bankaktiebolag varda inrymda alla de föreskrifter, hvilka angifva dylika bolags såväl skyldigheter i fråga om registrering som rättigheter beträffande fullföljd af talan mot beslut, hvarigenom registrering vägrats, äfvensom de ansvarsbestämmelser, hvilka för eftersättande af berörda skyldigheter må gälla, hafva i 60—68 §§ af förslaget litt. B bestämmelser i dessa afseenden meddelats. Dessa bestämmelser öfverensstämma i allmänhet i tillämpliga delar med aktiebolagslagens motsvarande stadganden. I ett afseende har emellertid en afvikelse från sistnämnda stadganden ansetts nödig. I fråga om registrering af ändring i rätten att teckna firma finnes i aktiebolagslagen ej meddelad annan bestämmelse, än att, i händelse anmälan om sådan ändring sker, denna anmälan skall, der registrering beviljas, i registret anmärkas. Då enligt komiténs åsigt stadgande om skyldighet att verk-

ställa dylik anmälan bör för bankaktiebolag meddelas, hafva bestämmelser i detta syfte intagits i 65 och 66 §§ af förslaget litt. B; och har för underlåtenhet att iakttaga dessa föreskrifter föreslagits enahanda ansvarspåföljd, som skulle gälla för eftersättande af de i dessa §§ i öfrigt stadgade skyldigheter.

Beträffande öfriga i aktiebolagslagen i fråga om registrering förekommande bestämmelser — innefattande hufvudsakligen föreskrifter, hvilka vederbörande myndigheter hafva att iakttaga — torde deremot icke vara behöfligt att i bankaktiebolagslagen intaga dessa bestämmelser, men, enär desamma tydligen böra gälla äfven bankaktiebolagen, har i 69 § af förevarande lagförslag meddelats stadgande, att jemväl dessa bestämmelser skola i tillämpliga delar lända till efterrättelse i afseende å bankaktiebolag. *Litt. B: 69 §.*

I fråga om enskilda banker finnas för närvarande ej meddelade några stadganden om registrering i egentlig mening af sådana bolag. Då emellertid äfven dessa bolag torde böra registreras, har i 64 § af förslaget litt. A införts bestämmelse, att bankbolag skall införas i det register, Konungen bestämmer. *Litt. A: 64 §.*

De i öfrigt beträffande registrering af bankbolag i förslaget litt. A intagna bestämmelser öfverensstämma med motsvarande stadganden i förslaget litt. B med den skilnad, att i förstnämnda förslag tillagts vissa föreskrifter om registrering af hufvudlottegarare äfvensom angående beloppet af sådan fond, som af kommanditlottegarare i bolaget tecknats eller inbetalts. Då sålunda jemväl för ifrågavarande bankbolag skulle i tillämpliga delar lända till efterrättelse hvad i lagen om aktiebolag blifvit om registrering stadgadt, följer häraf, att föreskrifter om registrets förande samt om afgifterna för registreringen äfvensom angående de öfriga ämnen, hvilka i 72 § aktiebolagslagen omförmälas, skulle komma att meddelas af Konungen. *Litt. A: 65—76 §§.*

VI kap.

Enligt gällande bestämmelser bestridas för närvarande kostnaderna för den lokala tillsynen af bankerna i allmänhet af dessa sjelfva, efter vederbörande myndighets bestämmande. Beträffande emeller tid de hos bankaktiebolagen utsedda allmänna ombud, hvilka skola närvara vid månadsrapporternas uppgörande, utgår ersättningen till *Litt. A: 88 §.*
Litt. B: 80 §.

dessa ombud af statsmedel. Då bestämmelserna om godtgörelse af ifrågavarande ersättningar torde böra blifva lika för båda slagen af bankbolag samt det, med afseende å det ökade förtroende från allmänhetens sida, som den offentliga kontrollen af bankernas verksamhet otvifvelaktigt tillför bankerna, synes komitén ej obilligt, det samtliga kostnaderna för den lokala bankkontrollen ersättas af bankerna, hafva i 88 § af förslaget litt. A och i 80 § af förslaget litt. B införts bestämmelser i sådant syfte.

Litt. A: 79, 81, 83—86 §§.   Beträffande öfriga i detta kap. föreslagna ändrade bestämmelser
Litt. B: 72, 74, 76—78 §§. får komitén hänvisa till hvad om desamma ofvan i den allmänna motivering-
ringen anförts.

VIII kap.

Litt. B: 90 §. I de under senare tid för bankaktiebolagen fastställda ordningar har intagits föreskrift om skyldighet för bolaget att underkasta sig de bestämmelser, hvilka för bankaktiebolag varda i allmän författning stadgade. Att för de bolag, i hvilkas ordningar dylik föreskrift meddelats, den nya lagen måste i hela dess utsträckning blifva tillämplig, är tydligt. I fråga åter om de äldre bolag, i hvilkas ordning föreskrift af angifna innehåll icke meddelats, finnes väl ej anledning att från lagens tillämpning undantaga dessa bolag, såvidt angår ämnen, hvilka icke blifvit genom bolagsordningarne reglerade, men beträffande deremot sådana ämnen, rörande hvilka blifvit i bolagsordning särskild stadgad, torde böra gälla, att den nya lagstiftningen i allmänhet icke skall ega tillämpning å dessa bolag, utan derutinnan gälla hvad bolagsordningen innehåller. För vinnande af nödig likformighet synes dock lämpligt att i fråga om ändring i bolagsordningen, om det sätt, hvarpå bolaget skall företrädas och dess firma tecknas, om liiquidation, om registrering, om tillsyn och om ansvar de nya bestämmelserna förklaras tillämpliga jemväl på ifrågavarande äldre bolag. Stadganden i nu angifna afseende äro meddelade i 90 § af förslaget litt. B.

Litt. A: 97 §. Beträffande bankbolagen med solidarisk ansvarighet för delegarne så, när nu löpande oktrojer för samtliga enskilda banker tilländagå vid samma tidpunkt, som den nya lagstiftningen är afsedd att träda i kraft, varda några undantagsbestämmelser för de befintliga äldre bolagen icke erforderliga. Deremot tarivas för dessa bolag stadgande, att, så länge

de häfta i betalningsansvar för utgifna sedlar, vissa nu gällande bestämmelser skola lända till efterrättelse jemväl sedan den nya lagen träd i kraft. Dessa bestämmelser äro de i 1874 års kungörelse intagna 28 och 29 §§, innefattande föreskrifter ifråga om banksedels inlösen, äfvensom 2 mom. i 1898 års ofvannämnda lag, innehållande stadgande att banken skall ega tillgångar af angifven beskaffenhet till belopp, motsvarande den utelöpande sedelstocken. Stadganden i berörda hänseenden hafva inrymts i 97 § af förslaget litt A.

Till vinnande af det syfte, komitén afsett med det i 10 § 3 mom. af förslaget litt. A intagna förbud för enskild man eller annan enskild penningeinträttning än bolag, hvarom i samma lagförslag förmäles, samt sparbank och bankaktiebolag att i sin firma använda ordet bank, har komitén, såsom ofvan framhållits, ansett nödigt, att åt berörda stadgande gifves retroaktiv verkan. Från bestämmelse härom torde emellertid ett undantag böra göras. Som bekant drifva för närvarande ett flertal pantaktiebolag sin rörelse under firma, hvori ordet bank ingår. Samtliga dessa bolag hafva af Kongl. Maj:t fastställda bolagsordningar, i hvilka i regel intagits bestämmelse om skyldighet för bolaget att inom viss tid — 10 år — efter det stadfästelse å bolagsordningen meddelats, ånyo underställa bolagsordningen Kongl. Maj:ts pröfning. Då det synes komitén olämpligt, att ifrågavarande äldre, af Kongl. Maj:t för viss tid oktrojerade pantaktiebolag skulle vara skyldiga att före oktrojtids slut ändra sin firma, samt komitén håller före, att, i den mån nu löpande oktrojer för dessa bolag utlöpa, sådan förändring i deras benämning vidtages, att ordet bank ur firman uteslutes, har komitén i 97 § af ifrågavarande lagförslag infört stadgande, att hvad i förenämnda 10 § 3 mom. finnes stadgadt icke skall ega tillämpning på bolag, hvilka före lagens trädande i kraft erhållit Konungens stadfästelse å bolagsordningen.

Enär, såsom redan ofvan framhållits, bestämmelser hittills saknats angående registrering i egentlig mening af enskilda banker, har vidare i nyssnämnda 97 § af förslaget litt. A, i likhet med hvad som i nu gällande lag angående registrering af bankaktiebolag stadgats beträffande äldre dylika bolag, meddelats föreskrift, att Konungen utfärdar de öfvergångsstadganden, som må finnas erforderliga för registrering af bankbolag, å hvars ordning stadfästelse meddelats, innan nya lagen träder i kraft.

Beträffande det i förslaget litt. A sist intagna stadgande får komitén hänvisa till hvad rörande samma stadgande i den allmänna motiveringen anförts.

Öfriga i förevarande lagförslag intagna, här ofvan ej omförmälda bestämmelser torde ej tarfva särskild motivering. Dessa bestämmelser äro i allmänhet oförändrade hemtade från nu gällande bankförfattningar eller från aktiebolagslagen; och de smärre ändringar, som i dem vidtagits, äro mestadels endast formella.

Rörande förslagen till *Lag angående industriförlagsbanker* och *Lag angående bankbolags med solidarisk ansvarighet för delegarne, bankaktiebolags och sparbanks konkurs* får komitén hänvisa till hvad ofvan i den allmänna motiveringen om desamma anförts.
